

veto

**Kerken als nieuwe
asielcentra?**

p. 5

**Oval in Vierkant:
passen ze in elkaar?**

p. 12

**Leuven Kort 2003:
De kleine broer van Oscar**

p. 13

**Dossier Vergrijzing:
Wat komt er op ons af?** pagina's 7-10

(foto Christophe De Belder)

GERMANIA EN ROMANIA GAAN
IN TRIO MET KLIO

Bama schudt kringleven door elkaar

Romania, Klio en Germania, de studentenkringen van respectievelijk Romaanse, Klassieke en Germaanse Talen, zullen in 2004 verdwijnen als zelfstandige kring. Door de invoering van de bama-structuur worden de studenten Taal- en Letterkunde immers doorengemixt.

Evie Ruymbeke

VLAAMSE STUDENTENRADEN WILLEN HUIDIGE STRUCTUUR BEHOUDEN

Studenten zeggen "ja, maar" tegen participatiedecreet

Het Vlaams Parlement stemt begin volgend jaar over het participatiedecreet, dat de inspraak van studenten in het hoger onderwijs regelt. De Vlaamse studenten zelf zijn wel gelukkig met dit decreet, maar hebben toch nog heel wat opmerkingen, zo bleek zaterdag op een VVS-Congres.

Laurens De Koster

In de jaren '60 van de vorige eeuw begonnen de studenten zich meer en meer als groep te manifesteren. Hun belangrijkste eis was in die periode de democratisering van de maatschappij in het algemeen en van het onderwijs in het bijzonder. Die democratisering moest er niet alleen op gericht zijn om iedereen toegang te geven tot het hoger onderwijs, maar ook om het onderwijs intern democratisch te laten verlopen.

Sindsdien hebben de studenten in Vlaanderen heel wat inspraak verkregen. De regelingen voor inspraak waren en zijn wel erg verschillend van instelling tot instelling: zo worden aan de UGent alle studentenvertegenwoordigers rechtstreeks verkozen, terwijl dit in Leuven heel getrappt gebeurt. Aan vele hogescholen bestaat er nauwelijks studentenvertegenwoordiging of alleen op departementaal niveau.

Het nieuwe participatiedecreet wil nu aan alle instellingen van hoger onderwijs een uniforme regeling opleggen. Hoewel het doel erg nobel is, — alle Vlaamse studenten recht geven op inspraak — zijn de studentenraden hier niet onverdeeld gelukkig mee. Velen zijn immers gelukkig met hun huidige structuur en willen die niet zomaar veranderen.

Daarom vragen de studentenraden van de Vlaamse universiteiten en hogescholen dat het Vlaams Parlement een aantal amendementen zou aannemen op het ontwerp-decreet dat nu op tafel ligt. De meeste daarvan zijn erop gericht de instelling of de studentenraad meer vrijheid te geven voor de invulling van participatie. Zo wordt er gevraagd een getrapte verkiezing van studentenvertegenwoordigers, die in het ontwerp-decreet onmogelijk is, toch toe te laten, opdat onder andere de Leuvense studentenkring hun structuur niet radicaal zouden moeten veranderen.

Anderzijds ijveren de Vlaamse studenten ook voor uitgebreider bevoegdheden van de studentenraad. In het decreet zijn deze vrij ruim omschreven, maar ontbreekt er bijvoorbeeld het recht op informatie en de garantie voor voldoende werkingsmiddelen.

Lees meer op pagina 3.

In principe kunnen studenten vanaf volgend academiejaar om het even welke talencombinatie maken uit acht talen. Dat wil zeggen dat er dan niet minder dan 28 combinaties mogelijk zijn. Eens het onderscheid tussen de studiepakketten wegvalt, dringt de vraag zich op of het verschil tussen de kringen nog relevant is. Tom Pierré, huidig preses van Romania, bevestigt dat het een complexe kwestie is. "Volgend jaar komen we terecht in een overgangssituatie; eerste kandidatuur zit in de bama-structuur zonder het afgelijnde onderscheid tussen de studiepakketten, terwijl tweede kandidatuur en de licenties tegelijkertijd nog in het oude systeem zitten. Dit heeft gevolgen voor de werking van de kringen."

Dat het geen zin heeft om aan drie aparte kringen vast te houden als er heel wat studenten zullen zijn die niet meer binnen het profiel van één kring passen, beseffen ze bij Letteren zeer goed. Daarom is er afgesproken dat volgend jaar slechts één preses met één presidium naar buiten komt. Deze zal dan bijgestaan worden door drie vice-presessen, voor elke 'oude' richting één. Of dat geen moeilijke werkbare structuur is? Jeroen Maes, die de kringen bijstaat bij de hervorming als stafmedewerker van de studentenkring LOKO, nuanceert dit beeld: "De overgang zal normaliter vlot verlopen, omdat er voor de studenten in het oude systeem eigenlijk weinig verandert. De laatste groep groeit er vanzelf uit. Ik veronderstel dat de vice-presessen ook wel een startkapitaal zullen krijgen om dingen te doen op relatief autonome wijze."

Terwijl Germania en Romania in principe fusioneren, splitst Klio zich op. Klio verenigt de studenten Klassieke Taal- en Letterkunde en Oude Geschiedenis. "De ene groep komt bij de nieuwe gefusioneerde kring, terwijl de andere groep wordt opgevangen door het bestaande Historia (*studenten Geschiedenis, er*)," aldus Jeroen. Over een naam voor de nieuwe kring is er nog niets beslist en evenmin over hoe het allemaal praktisch in zijn werk gaat. "Daar is nog tijd voor," zegt Tom. Hij voegt er nog aan toe: "Dé tip voor de toekomstige preses is natuurlijk dat hij de kring vanwaaruit hij komt niet mag voortrekken. Hij moet er ook voor zorgen dat de drie kringen nog een beetje hun zin krijgen. Het zal kortom een preses met kaliber moeten zijn volgend jaar."

KRUISWOORDRAADSEL

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal

1 Kindervriend - Griekse letter 2 Papegaaï - Familielid - Uitsluiting uit de gemeenschap 3 Televisiedier - Brandbaar touw 4 Aanhangsel van Justine 5 Europees Parlement - Plaaggeest - Grondsoort 6 Zeepwater - Algemene Energieraad - Buurland 7 Steiger 8 Onderwerp - Gesponnen draad 9 Aanzien - Neon - Gordel 10 Senior - Schietvoorraad

Verticaal

1 Wordt daar op confituur geklopt? 2 Eilandengroep - Nachtmerrie van elke jeugdauteur 3 Beroemde Johnny - Gloeiende vrucht 4 Reisgerei - Lumen 5 Helpt balpen klikken en baby voorkomen - Op dit moment 6 Onder andere - Op de loer liggen 7 Frans lidwoord - Erfelijk materiaal 8 Goodwill-ambassadeur - Huis van onze voorvaders 9 Keukengerei op het dak - European Bioinformatics Institute 10 Regelafstand

Dries De Smet

Puzzelliefhebbers, opgelet!

Volgende week een extra groot kerstkruiswoordraadsel

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	V	A	R	K	E	N	S	K	O	P
2	R	A	T	I	O	N	E	L	E	R
3	A	B	E	S	R	E	O			
4	A	B	R	K	R	I	M	P		
5	G	O	T	V	O	O	D	O	O	
6	T	E	A	S	E	R	E	E	R	
7	E	I	N	A	T	K	S	T		
8	K	D	L	E	L	P	I			
9	E	R	E	D	I	V	I	S	I	E
10	N	O	M	I	N	A	T	I	E	S

Gratis UUR KULTUUR

Woensdag 10 december
22.00 u.

TANGONACHT

met
**César Strocio's
Trio Esquina**

Inleiding 21.00 u.

Pol van Assche

videoprojectie en tangodemonstratie

**Grote Aula, MTC
Sint Michielsstr.6**

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Bobbejaanland

Sommigen beweren dat we in tijden van grote eenzaamheid leven. Ik niet. Anderen en soms ook dezelfde als de sommigen van zoëven menen dat er te weinig gefeest wordt. Ik niet. Dan bestaat er ook nog een groep die steen en been klaagt. Over de onverschilligheid. En de verharding van de samenleving. Bobbejaanland of de Efteling denk ik dan. Een geschikte locatie voor dit stelletje pessimisten. Een enkele reis voor hen naar de vleesgeworden utopie.

Zou kardinaal Danneels met zijn kerstbrochure 'Eenzaamheid' ooit geluisterd hebben naar Doe Maar? Ik betwijfel het. Het aartsbisschoppelijk paleis op de Wollemarkt leent zich natuurlijk ook niet voor extravagante fuiven tot diep in de nacht. Aan feestelijke kledij ontbreekt het hem echter niet. Daarom:

Laat me pitten en hou de gordijnen dicht
Tranen in mun ogen van ut ochtendlicht
Nevel in mun kop en un tong van leer
Ik wou nog vroeg naar bed maar daar
Ging ik weer
Een pilsje hier twee whiskies daar
Sjansen met un dame in de "late night bar"
Net als ik naar huis ga loopt ze met me mee
Ze kijkt me vragend aan en ik zeg niet nee
Één nacht alleen één nacht alleen
Kom niet bij me kloppen mun deur is op slot
Laat me een keer slapen of ik ga kapot
Één nacht alleen één nacht alleen
Met de stilte om me heen
Één nacht alleen

Sylvia Jeanette Natalie en Fien Elsje Treesje Truus Babbette Betsie en Sabine
Greet Magreet Magriet Marie Marei en Angelien
Mies Marjan Marjo Marlyn en kleine Tine

Wat is er mis met een eenzame kerst? Of een solitair bestaan? Waar is tegenwoordig nog de keiharde confrontatie met de eigen persoon? Waar zijn de tijden dat ik moederziel alleen met mijn speer het woud in trok voor vrouwen en kroost? De berenvellen in mijn kast getuigen van lang, lang geleden. (...) De keiharde zelfspot? Verdamp!

Wanneer wordt er eens rekening gehouden met de mensen die juist stikken van een gebrek aan eenzaamheid en contemplatie? Een gemakkelijke prooi vormen zij voor de criticasters: geen tijd voor anderen, vrouwonvriendelijk, enkel belust op geld, onverschillig, enzovoort, enzovoort.

Ik vier deze kerst alleen! Mezelf ingemetseld op mijn kot. Samen met mijn cursussen. Niemand begrijpt mij. En ik mijn cursussen niet. Met proviand tot in februari. Internet en gsm hebben het hazenpad gekozen via het raam. Geen familie of vrienden. Moederziel alleen. De gedachte: zalig...

Etenstijd. Zalig alleen in de Alma. Ik kijk om mij heen en geniet van, herstel, zie de gezelligheid en kleinburgerlijkheid. Waar is kleine Tine toch gebleven? Toch niet vertrokken naar Bobbejaanland?

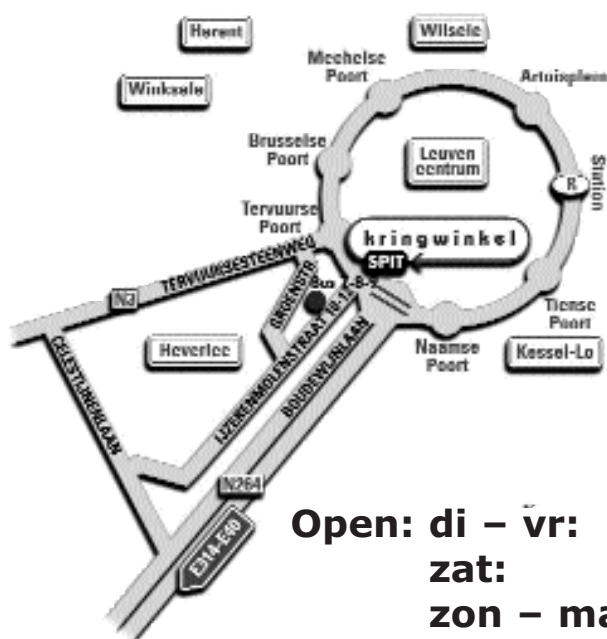
Ton van Weel, Jr.

Loop eens langs bij De Kringwinkel SPIT

Je vindt er meubels, kleding, fietsen, huisraad, boeken, platen, cd's en pakken snuisterijen...

De Kringwinkel SPIT:
IJzerenmolenstraat 10-12 te Heverlee
Tel. 016 65 29 57 - web: www.spit.be

Open: di - vr: 10 - 18 u
zat: 10 - 17 u
zon - ma: gesloten

“Wij willen participatie krijgen van de Sint”

Elk jaar organiseert de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) een congres. Daar worden telkens een of enkele onderwerpen grondig bestudeerd om tot een interessant standpunt te komen waar een meerderheid van de Vlaamse studenten achter zou moeten staan. Op zaterdag 6 december kwamen dan ook studenten van over heel Vlaanderen samen in Antwerpen om het ontwerp van participatiedecreet te bespreken.

Laurens De Koster

Het participatiedecreet, dat de studentenvertegenwoordiging in het hoger onderwijs regelt, zal niet lang meer op zich laten wachten (zie voorpagina), en daarom vond het VVS-congres wat vroeger plaats dan gewoonlijk. En omdat het toch dié tijd van het jaar is, kwam ook Sinterklaas even op bezoek. Hij riep VVS-voorzitter Joris Roos bij zich, die de goedheilige man vroeg om bij de parlementsleden te gaan pleiten om het decreet wat studentvriendelijker te maken.

Want het participatiedecreet is niet perfect, daarover waren de meeste aanwezigen het wel eens op het congres. Er was al wat meer onenigheid toen er moest besproken worden wat de studenten graag veranderd zouden zien aan het decreet. Sommigen vonden dat de studentenraad niet genoeg autonomie krijgt, anderen hadden net liever de warme hand van het bestuur om hen te leiden. Er werd dan ook een hele dag hard vergaderd en gediscussieerd.

Vurig

Het kabinet kwam zelf het ontwerp van decreet toelichten voor de aanwezige studentenvertegenwoordigers. Tijdens het debat met politici en de diverse onderwijsactoren was er een algemene overeenstemming dat een decretale regeling voor studenteninspraak een goede zaak is. De rector van het Limburgs Universitair Centrum Harry Martens waarschuwde wel voor een al te grote juridisering in het onderwijs. Bij de discussie over het decreet zelf, toonde Vlaams volksvertegenwoordiger

Mieke Van Hecke (CD&V), tevens onder-voorzitter van de Arteveldehogeschool, zich een opvallend vurig voorstander van het participatieve model, dat tegenover het model van medebestuur staat. Nochtans wordt dat model als bijzonder zwaar ervaren voor de instelling.

's Namiddags werden de ongeveer zestig aanwezigen dan opgedeeld in drie werkgroepen: studentenraad, medebeheer en examen- en tuchtbetwistingen. In die laatste werkgroep werd vooral duidelijkheid geschapen over de nieuwe regeling in verband met examenbetwistingen. Er zou immers een speciale commissie opgericht worden voor

De werkgroep studentenraad besprak de samenstelling en de functies van de studentenraad, die verplicht moet worden opgericht volgens het decreet. Sommige studentenraden, waaronder de Leuvense studentenkoepel LOKO, hadden er problemen mee dat de studentenraad rechtstreeks moet worden verkozen door de studenten. In de huidige Leuvense structuur kiezen de 'gewone' studenten immers alleen voor hun kringpresidium, waarop de kringen samen de overkoepelende studentenraad samenstellen.

Een ander heikel punt was ook de 'kiesdrempel' bij de verkiezingen voor de studentenraad. Volgens de huidige tekst van

Beheer of de Academische Raad zetelen. Meerbepaald werd besproken wat de verhouding moet zijn tussen de studentenraad en studentenvertegenwoordigers en hoe de studentenvertegenwoordigers verkozen moeten worden. Hier tekende zich een scherpe tegenstelling af tussen de K.U.Leuven en de UGent. In Gent worden de studentenvertegenwoordigers immers rechtstreeks verkozen en hebben ze een grote autonomie, terwijl ze in Leuven continue verantwoording verschuldigd zijn aan de studentenraad.

In de werkgroepen werd er vooral gediscussieerd, geargumenteed en naar compromissen gezocht. Het is echter op de plenaire vergadering dat de standpunttekst volledig besproken werd en daar viel op dat LOKO zeer sterk vertegenwoordigd was. De 21 Leuvense universiteitsstudenten maakten bijna een derde van de stemgerechtigde aanwezigen uit en konden verschillende nipte stemmingen in hun voordeel doen keren. Van de ongeveer dertig stemmingen was er maar één waarin het LOKO-standpunt het niet haalde.

De algemene lijn op de plenaire vergadering was heel duidelijk: de studentenraden willen zoveel mogelijk zelf regelen en zouden dus graag wat meer vrijheid krijgen van het decreet. Als de amendementen van VVS allemaal door het Vlaams Parlement worden overgenomen — al is dit niet realistisch, volgens een lid van de Raad van Beheer van VVS — zal de studentenraad in grote mate zelf kunnen bepalen hoe hij zichzelf organiseert, zijn vertegenwoordigers controleert en eventueel verkiest, enzovoort.

Na afloop werden de studentenvertegenwoordigers getraakteerd op een receptie in het Antwerpse stadhuis, waar ze de kans kregen om een *Bolleke* te drinken op 't *Schoon Verdiep*. Er zijn slechtere manieren denkbaar om een congres af te sluiten; en zelfs het feit dat vele studentenvertegenwoordigers vrezden dat hun mening in de wind geslagen zal worden, kan daar niets aan veranderen.

www.vvs.ac

examenbetwistingen, die nog voor het begin van het nieuwe academiejaar uitspraak moet doen. Het is tegenwoordig immers een ernstig probleem dat examenbetwistingen pas na vele jaren opgelost raken, als het kalf dus al lang verdrongen is.

De Vlaamse studenten zijn vanzelfsprekend erg blij met de nieuwe regeling, al stellen ze zich enkele vragen bij de soms wel heel korte termijnen. Zo krijg je amper vijf dagen om je resultaten aan te vechten.

het decreet verliest de studentenraad een belangrijk deel van zijn bevoegdheden als niet minstens tien procent van de studenten komt opdagen bij de verkiezingen. Het congres pleit ervoor om dat minimum te laten vallen.

Vrijheid

De laatste werkgroep had het over medebeheer: studentenvertegenwoordigers die in beleidsorganen als de Raad van

KORT • KORT • KORT KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT • KORT

Studenten Geneeskunde boos op minister Demotte

De studenten Geneeskunde van de K.U.Leuven en de Universiteit Antwerpen zijn erg ontstemd over de berichten dat minister van Sociale Zaken Rudy Demotte de beperking van het aantal artsen zou versoepelen.

De zogenaamde contingentering in de gezondheidszorg kwam er zeven jaar geleden omdat er werd gevreesd voor een te groot aantal artsen. Daarom krijgt elk jaar maar een bepaald aantal afgestudeerde studenten Geneeskunde een RIZIV-nummer, dat hen toelaat het beroep van arts uit te oefenen.

In Vlaanderen reageerde men op deze beperking door ingangsexamens in te stellen voor wie Geneeskunde wil studeren. In Franstalig België pakte men het anders aan en mocht iedereen eerst drie jaar studeren voor er een beperking kwam.

Blijkbaar werd er aan de Franstalige universiteiten toch wat lichtvaardig met de contingenteringsnormen omgesprongen, zodat er meer studenten afstudeerden dan eigenlijk mocht. De Vlaamse studenten denken nu dat minister Demotte daarom de

toelatingsbeperking wil versoepelen. Ze vinden het vooral vreemd dat de minister meer dan dubbel zoveel extra artsen wil laten beginnen aan Franstalige dan aan Vlaamse kant. Volgens de studenten is dit idee "niet ingegeven door verschuivingen in de reële behoeften van de gezondheidszorg maar op vraag van vooral Franstalige decanen".

Meer zelfs: de Vlaamse studenten voelen zich "in hun gezicht uitgelachen" en stellen luidop de vraag of minister Demotte echt wel minister van alle Belgen wil zijn, zoals hij bij zijn aantreden aankondigde. Tot slot stellen de geneeskundestudenten dat het overleg over de gezondheidszorg gedoemd is te mislukken als de minister alleen uit is op electoraal opportunisme en dat de eis om de federalisering van de sociale zekerheid zo vanzelf weer op tafel zal komen. En terecht, zo besluiten ze.

Geld voor topsporters-studenten

Sinds 1 november kunnen topsporters die ook nog studeren, een financiële tegemoetkoming krijgen van het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC). Ook de hogescholen of universiteiten waar topsporters studeren, kunnen op een bonus rekenen.

Kajakker Wouter D'Haene, short-tracker Pieter Gysel en atleet Cédric Van Branteghem zijn de eerste drie sporters die aan de nieuwe regeling deelnemen. Ze krijgen elk een arbeidscontract, waarmee ze gemiddeld 21.500 euro per jaar verdienen en daar bovenop extra financiële ondersteuning voor maximaal 20.000 euro per jaar. De onderwijsinstelling die deze topsporters-studenten begeleidt, heeft recht op 3.000 euro per jaar.

Met dat geld moet de instelling wel zorgen voor onder andere een flexibele examenregeling voor de student en een persoonlijke studiebegeleider. Die moet, in samenspraak met sporter, trainer en federatie een individueel leertraject voor de atleet uitstippelen. De regeling is wel niet voor iedereen toegankelijk: kandidaten moeten topresultaten in internationale wedstrijden kunnen voorleggen.

Visitatierapport Lichamelijke Opvoeding: voldoende tot goed

In opdracht van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) lichtte een visitatiecommissie de opleidingen Lichamelijke Opvoeding door aan de VUB, de UGent

en de K.U.Leuven. Volgens hun bevindingen scoorden de opleidingen voldoende (VUB en UGent) tot goed (K.U.Leuven).

De quoteringen 'voldoende' tot 'goed' zijn eigenlijk vrij laag in vergelijking met de gemiddelde quoteringen van een visitatiecommissie en het rapport stipt ook een aantal aandachtspunten aan. De visitatiecommissie is wel verheugd dat de opleidingen merkbaar zijn verbeterd sinds de visitatie in 1996.

Met de programma's van de opleidingen zit het wel snor, al zou er wat meer aandacht voor sportethiek mogen zijn. De visitatiecommissie is er ook gelukkig mee dat er meer en meer "dubbeleindverhandelingen" worden gemaakt, omdat die de werklast voor student en promotor verminderen.

Een aandachtspunt is de internationalisering van de opleidingen; vooral de UGent kan op dit vlak heel wat beter. De interne kwaliteitszorg is dan weer overall verbeterd, al is er nog wat werk aan. Hierbij kunnen de studenten dan wat meer betrokken worden.

(ldk)

Menu van de week in Alma 1-2-3

8-14 december

Speciale actie:

KERSTSCHOTEL

Meer informatie op www.alma.be

maandag

Kampernoeliesoep	0,50
Gepaneerde visfilet met erwten en wortelen	4,30
Gepaneerde visfilet met Griekse kampernoelies	4,30
Rumsteak met Griekse kampernoelies	3,90
Hongaarse goulash met gebakken aardappelen	3,90
Haantje in rode wijn	3,90
 Groentewaaier met notenrijst en spiegelei	3,00
Farfalle bolognaise	2,30/2,55

dinsdag

Gasconesoep	0,50
Wienerschnitzel, boontjes en gratinaardappelen	3,90
Wienerschnitzel met béarnaise en gratinaardappelen	3,90
 Vegetarische groenteflap met bloemkool	3,00
Koninklijk vishapje	3,40
Hertoginnenkrokant met erwten en wortelen	2,30
 Gegratineerde tarwe met tomaat en mozzarella	3,90
Lasagne al forno	3,90

woensdag

Tomatengroentesoep	0,50
Kalkoenspiesjes met wortelen en kampernoelies	3,90
Kalkoenspiesjes met Provençaalse saus	3,90
Visfilet met spinazie	3,90
Koninginnenhapje	3,00
Dronken zwijntje	4,30
Kip met appelmoes	2,30
 Vegetarische macaroni in kaassaus	3,00

donderdag

Tomatensoep	0,50
Gegratineerd witloof met ham in kaassaus	3,90
Gehakte steak met rode kool	2,30
Gehakte steak met peperroomsaus	2,30
Stoofvlees	3,40
Roze zalm met dragonsaus en groenten	4,30
 Groentepolka met kaastrio	3,00
Penne bolognaise	2,30/3,40

vrijdag

Preisoep	0,50
Mexicaanse steak met bouquetière	4,30
Rumsteak met bouquetière	3,90
Rumsteak met jagersaus	3,90
 Vegetarische moussaka	3,00
Kippenburger met bouquetière	2,30
Lasagne met gerookte zalm	3,90

Er worden dagelijks maaltijdslaatjes, koude schotels, broodjes en maaltijdsoep aangeboden. In het Pauscollege, Justus Lipsius en Gasthuisberg worden dagelijks vier schotels uit bovenstaand menu aangeboden.

Het monopolie van de oogartsen

Waarom ben je bereid meer te betalen voor iets waar je meer naar verlangt, waarom zijn monopolies zo slecht en waaraan heeft de professor van dit vak zich laten opereren? Deze en nog veel meer prangende levensvragen werden beantwoord in de les 'Inleiding tot de economie'.

Hanne Vermeiren

Om niet meteen een negatieve indruk te maken tijdens mijn vuurdoop in de economie, arriveer ik om tien voor tien aan het auditorium Boeckaert in het Fysiologisch Instituut. Groot is mijn verbazing daar een goedgevulde aula aan te treffen, waar mensen zich al uitgebreid geïnstalleerd hebben. Een kort overzicht leert me dat deze studenten even tevoren in hetzelfde auditorium wiskunde hadden, te merken aan de felgroene cursus 'hogere wiskunde' die hier en daar nog ligt. Dat er weldra een nieuwe les zal aanvangen, is niet meteen duidelijk. Buiten een enkeling die zijn rode cursus van 'Inleiding tot de economie' bovenhaalt, staat, zit of hangt de meerderheid tussen en op de banken te kletsen.

Schoot

Een professor is ook niet meteen in zicht, al wordt het tien uur. Ondertussen sijn de studenten binnen, op zoek naar een plaatsje. De achterste regionen zijn daarbij fel gegeerd. De gemiddelde student Handelsingenieur kruipt blijkbaar niet graag op schoot bij de prof. Om tien minuten over tien komt dan een redelijk jong uitziende man het auditorium binnen om wat aan de infrastructuur te prutsen. Schermen gaan op en neer, de vorige les wordt van het bord geveegd, de microfoon wordt uitgetest. Professor Konings is klaar om de les te beginnen, de studenten daarom nog niet. "Nu moet het stil zijn," horen we na zijn inleiding, "ik zou willen dat jullie zwijgen."

Als het dan toch een beetje rustiger geworden is (helemaal stil wordt het nooit en Konings zal meerdere malen om stilte moeten vragen), nemen we de draad weer op waar we vorige keer gebleven waren. Konings had het toen over het economische begrip 'monopolie' en legt ons eventjes terug uit wat dat nu weer was. Hij praat redelijk snel, te snel om nota te nemen en dat doet dan ook bijna niemand. De meeste mensen zitten met een geopende cursus naar hem te luisteren.

De gehele cursus wordt uitgelegd aan de hand van eenvoudige en redelijk realistische voorbeelden over taxichauffeurs, tandartsen, dokters en verkopers van tweedehands-wagens. Een leek als ikzelf haalt er enkel uit dat we moeten opletten om niet bedrogen te worden waar we zelf bijstaan.

Asymmetrisch

Dan komt de eerste grafiek op bord, de eerste in de rij van een tiental en ik vrees dat ik ze nog niet allemaal heb. Gelukkig voor de studenten staat alles ook duidelijk uitgelegd in hun cursus. Dat lijkt voor een student genoeg reden om zijn hoofd neer te leggen. Zijn naaste burens houden zich bezig met het proberen op zijn gezicht te tekenen, zonder dat hij het merkt. Anderen praten lustig over Michael Jackson.

Blijkbaar weet Konings goed wat er leeft bij zijn studenten als hij het heeft over de betalingsbereidheid. Je bent immers geneigd om meer te betalen voor een frisse pint als je gigantisch veel dorst hebt, na een trektocht van 20 kilometer. "Maar als je op de cantus door de preses wordt gedwongen om je twintigste pint te drinken, zal je daar minder toe geneigd zijn of het minder leuk vinden, want je weet dat je daarna naar het toilet moet lopen om alles terug te geven." Het gelach in de zaal duidt erop dat een aantal studenten weet waarover Konings het heeft.

Het wordt elf uur en een laatkomer komt de aula op niet erg subtiele wijze binnen. Hij zit nog maar net als een andere zijn boeltje pakt en vertrekt. "Is het aflossing van de wacht?" vraagt Konings laconiek. Het is de aanzet van een uitweiding van tien minuten. Hij zet zich daarvoor gezellig op één van de eerste lege banken. "Ik vind het goed wat meneer daar doet. Blijven jullie allemaal maar wat langer in jullie bed liggen of gebruik dat eerste uur om bij te praten. Dan kan ik les geven aan tien mensen en met hen een babbeltje doen. Want ook op de achterste rij kan ik jullie zien praten. Vroeger kon ik dat niet, maar nu heb ik een oogoperatie gehad. Ik denk echter dat mijn oogarts mij liggen heeft gehad. Hij wil mij immers steeds maar weer terugzien, eerst de dag erna, dan nog eens de week erna, dan nog eens en ook nog eens met Kerstmis en daarna zal hij nog wel zien... Hij weet er natuurlijk meer van dan ik, dus wat kan ik zeggen? Een typisch geval van asymmetrische informatie, dus." De persoonlijke noot wordt zeer geapprecieerd door de studenten.

Bedrogen

Maar ook anderhalf uur les geven aan één stuk door, zelfs met intermezzo's over oogartsen, wordt Konings wat te veel. Zijn pauze begint om 11u22 en tot mijn verbazing duurt ze tot 11u42. Twintig minuten lang niksen lijkt de handelsingenieurs echter goed te lukken, mijn buurjongen vertelt me dat zo'n lange pauze de gewoonte is van Konings. Na de pauze is het weer eventjes vragen om aandacht en dan gaat hij in zijn vlotte tempo weer verder. Maar de aandacht is er niet meer bij. Een aantal mensen heeft de zaal verlaten, anderen leggen er hun hoofd bij neer of beginnen te praten met hun buur. Er valt pas terug een stilte als Konings een vraag stelt en blijkbaar niemand het antwoord weet. Wie dacht weg te kruipen op de achterste rij komt bedrogen uit, door zijn vlekkeloze ogen kan hij immers iedereen zien zitten en aanduiden. Gelukkig pikt hij uw Veto-reporter er niet uit, want ook onze aandacht verslapt en glijdt weg.

Het wordt half één en Konings sluit het hoofdstuk af. Het volgende handelt over ongelijkheid, armoede en herverdeling. "Daar word ik altijd een beetje depressief van," meldt Konings ons, "omdat er zoveel ongelijkheid is in de wereld." Zijn beken-

Steekkaart 'Inleiding tot de economie'

Wie?

Zo'n 200 studenten eerste kandidatuur Handelsingenieur

Waar?

FYS, auditorium Boeckaert

Hoe laat?

Van 10u tot 12u30

Pauze?

Lekker lang: van 11u22 tot 11u42

tenis oogst een bijval van medeleven van de studenten. Dat is echter van korte duur als Konings eraan toevoegt dat het hele hoofdstuk zelfstudie is en dat hij hen de volgende week zal terugzien voor hoofdstuk dertien. Ik hou de economie voorlopig voor bekeken, al vond ik het zeer aangenaam om mijn ontgroening in de economie in deze aula te beleven.

De kerkdeuren wagenwijd open, maar soms gesloten

Tijdens de zwoele zomermaanden bood een koel kerkgebouw in Elsene een toevluchtsoord voor hongerstakende Afghaanse vluchtelingen. In november klopte een groep Afghanen, Iraniërs en Irakezen in het guurdere Zeebrugge opnieuw aan bij een kerk. Deze keer zonder succes. Na een zorgvuldige anticiperende ministeriële actie bleven de deuren gesloten en werd een combattieve aanpak mogelijk.

Yves Stox (Universitaire Parochie)

Ik was verwonderd. Men schermde weliswaar met de rechtsfiguur van het kerkasiel, maar toch vroeg ik me af waarom er in het eerste geval enkel plaats was voor machteloze verbolgenheid, terwijl die in het tweede geval plaats ruimde voor Pruisische doortastendheid. Gelukkig was Kurt Martens, licentiaat in de beide rechten en assistent aan de Bijzondere Faculteit Kerkelijk Recht, bereid Veto te verlichten.

Veto: Hoe ziet het juridisch kader omtrent het kerkasiel eruit?

Kurt Martens: «Eigenlijk is het juridisch kader vrij eenvoudig. Volgens het gewone recht is een kerk een openbare plaats, de politie kan dus vrij optreden. Ook kerkrechtelijk bestaat het kerkasiel niet meer. In het kerkelijk wetboek van 1917 was het kerkasiel nog voorzien. Wie in een kerk toevlucht zocht, kon slechts worden opgepakt na de toestemming van de bisschop of een door hem gedelegeerde of van de verantwoordelijke voor de kerk. Eigenlijk is het een heel oud recht dat zijn wortels heeft in de Griekse en Romeinse maatschappij. Gewijde plaatsen, daar komt trouwens ook het woord 'asiel' van, waren beschermd. Wie er toevlucht zocht, kon niet door de burgerlijke overheid worden opgepakt. In het kerkelijk wetboek van 1983 heeft men de verwijzingen naar het kerkasiel geschrapt. Het waren immers dode letters geworden omdat de burgerlijke overheden, mede onder invloed van de Franse Revolutie, deze oude rechtsfiguur niet meer respecteerden.»

Concordaat

«Dat moet echter onmiddellijk genuanceerd worden. In verschillende concordaten, dit zijn verdragen tussen de Heilige Stoel en bepaalde landen, werd een zekere vorm van kerkasiel toch nog opgenomen. Bijvoorbeeld in het concordaat dat door Italië in 1927 werd gesloten en in 1984 werd herzien, werd afgesproken dat om iemand uit een kerk te verwijderen de toelating van de

geven in een parochiecentrum, was niet zo gek. Volgens de oude theorie zou het kerkasiel daar ook op van toepassing zijn. Niet het juridische kader, maar de psychologie geeft aan dat het een dom idee is om asielzoekers in een parochiecentrum onder te brengen. De politie mag dan wel vrij optreden in een kerk, maar de drempel om er binnen te stormen met getrokken wapenstok is veel groter dan bij een parochiecentrum. Als je dan mensen een tijdje onderbrengt in een parochiecentrum, heb je zo een heel subtiele overgangperiode en dan kun je ze, als alle aandacht een beetje verslapt, netjes wegplukken. Zo een overgangperiode zou je ook kunnen creëren door alles zolang mogelijk te laten aanmodderen totdat iedereen vraagt om het te beëindigen.»

Veto: Wat zijn de juridische mogelijkheden voor de pastoor in kwestie?

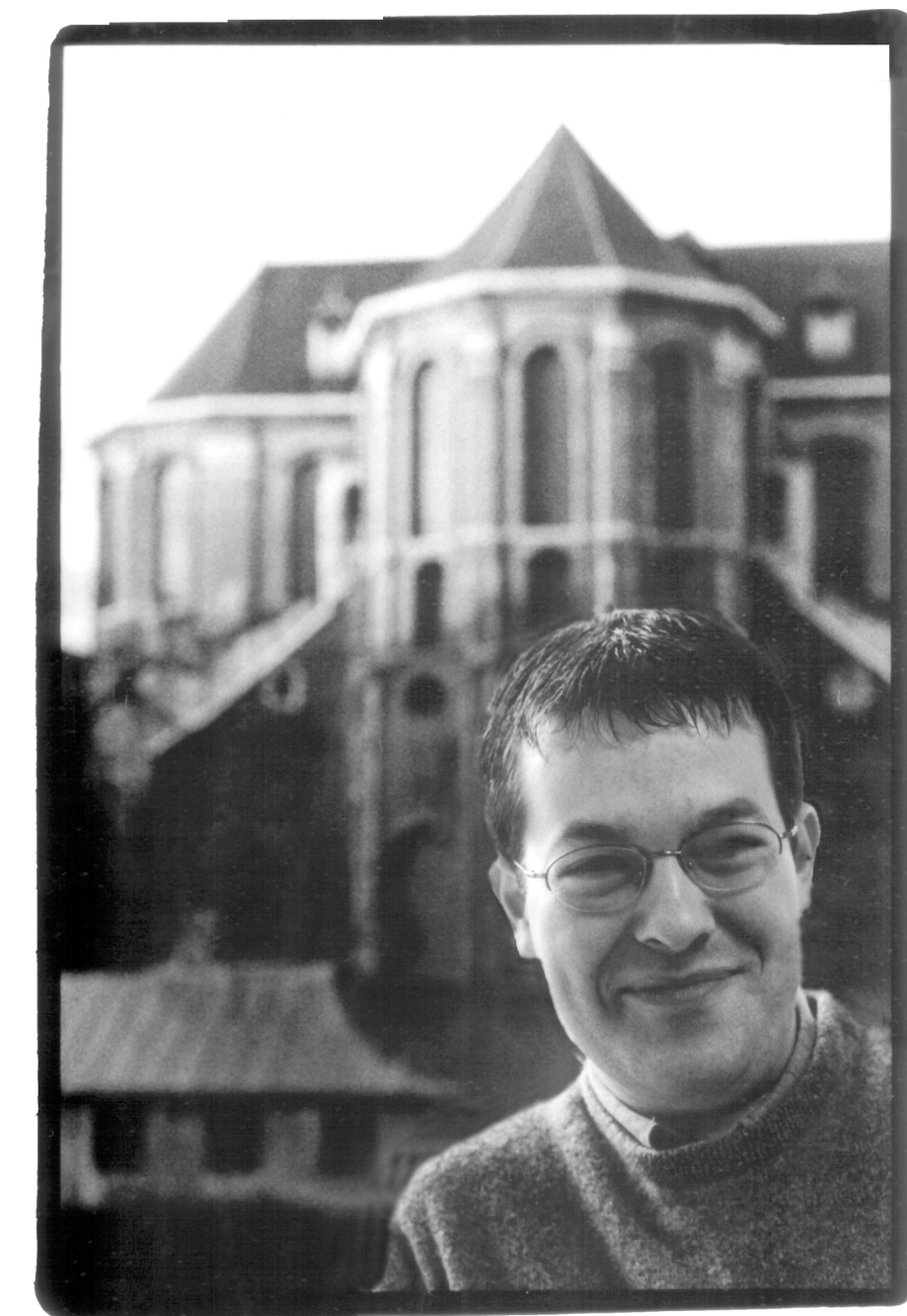
Martens: «Juridisch zijn er enige beperkingen en heeft de pastoor zagezegd politierecht in zijn kerkgebouw, maar dat is van een andere orde. Dat betekent niet dat hij daar gewapenderhand kan optreden, maar wel dat hij de gewapende macht kan vorderen om de orde te herstellen in zijn kerk. Bovendien kan men daar ook nog aan toevoegen dat als de burgemeester onwillig is, de minister van Binnenlandse Zaken kan optreden als de openbare orde in het gedrang komt.»

«De bestorming van een kerkgebouw blijft echter een psychologische drempel die moeilijk te nemen is. Vandaar dat de bisschop van Brugge Mgr. Vangheluwe in de *Zevende Dag* zei dat hij niet onder druk was gezet door de burgerlijke autoriteiten, maar tegelijkertijd het omgekeerde leek aan te geven. De overheid had immers niet gezegd: 'Als je dit toelaat, dan zullen wij optreden', maar wel: 'Als je dit toelaat, dan moet je van ons niets meer verwachten.' De burgerlijke overheid distantieert zich voor een stuk, maar zit tegelijkertijd ook duidelijk met het probleem verveeld. Het is natuurlijk een symbooldossier.»

Veto: Zijn er nog andere drukingsmiddelen mogelijk?

Martens: «Afgezien van deze eerder indirecte vorm van druk, is het niet denkbeeldig dat andere subtiele drukingsmiddelen worden ingezet. Denk bijvoorbeeld maar aan een bijzonder trage administratieve afhandeling van een restauratiedossier. In Zeebrugge zouden ook bezwaren zijn geuit door parochianen. Een deftige huwelijksmis zou natuurlijk niet mogelijk zijn met een bende asielzoekers in de kerk.»

«Toch had de parochiepriester natuurlijk tegen de schenen van de regering kunnen schoppen door de asielzoekers niettemin toegang tot zijn kerk te verlenen.

(foto Pieter Baert)

trachten te verminderen.»

«In de huidige maatschappij speelt perceptie echter een heel belangrijke rol, maar dergelijke kleinschalige initiatieven spreken niet tot de verbeelding en worden zorgvuldig verborgen gehouden. De reactie van de bisschop is dus zeer begrijpelijk, maar hij had dat beter niet gezegd. Niets belet de overheid om een huiszoeking te organiseren in het bisschoppelijke paleis. Zo zou men niet alleen de verblijfplaats van deze illegalen kunnen achterhalen, maar ook informatie kunnen verkrijgen om strafrechtelijke vervolgingen te onderbouwen. De bisschop had het natuurlijk heel goed bedoeld en wou de bijzonder pijnlijke situatie van illegalen aanklaarten, maar was zich niet bewust van het gevaar voor de illegalen en voor zichzelf»

Denkbeeldig

Veto: Hoe is het asielrecht bij de andere godsdiensten georganiseerd?

Martens: «Het Westen mag dan al doordrongen zijn van de christelijke cultuur, maar dat belet

niet dat asielrecht ook in een moskee, in een synagoge of in een andere gewijde ruimte kan plaatsvinden. Wij zijn vertrouwd met het kerkasiel omdat het ontwikkeld is in het kerkelijk recht en in de strijd tussen paus en keizer, tussen kerkelijk en wereldlijk gezag meermaals gebruikt. Het idee is echter transposeerbaar. Men heeft het alleen nog niet ontdekt, anders zou men het zeker al hebben gebruikt.»

«Misschien is een moskee in mindere mate een 'onaantastbaar' gebouw dan een

kerk. Al vlug zou het oude verwijt van fundamentalisme aan de oppervlakte komen. Al kan men deze redenering ook omdraaien. We leven immers in een pluralistische samenleving, waarbij de verschillende culturen telkens hun eigen godsdienst met eigen gewijde ruimtes hebben. Asielrecht in een moskee of synagoge kan dus niet zomaar verworpen worden, al moet men natuurlijk rekening houden met de eigen regels van andere godsdiensten voor het gebruik van gebedsruimtes.»

«Al zou men misschien kunnen opmerken dat de civiele overheden sneller zullen optreden als asiel wordt gezocht in een moskee. Of dat altijd zo zal zijn, is nog maar de vraag: een heleboel andere gevoeligheden speelt hier mee. Het hangt voor een belangrijk stuk af van politieke strekkingen, van diegene die *in charge* is. Zo is het niet denkbeeldig dat de huidige minister van Binnenlandse Zaken het moskee-asiel als bijzonder problematisch percipieert, terwijl de minister van Justitie daar een hele andere visie over heeft.»

Veto: Wat kan een argument zijn om een kerk te bestormen?

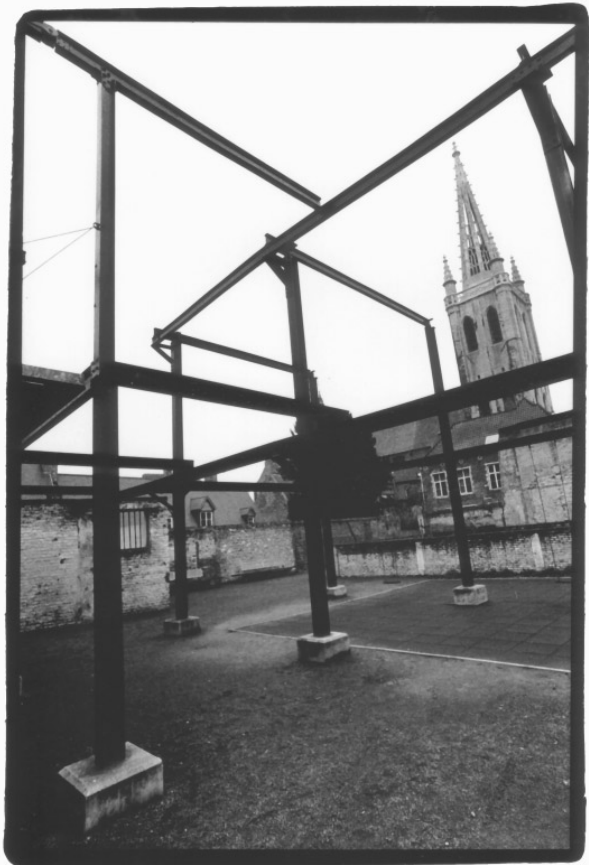
Martens: «Het psychologische element is en blijft echter doorslaggevend. Het is immers heel moeilijk om een kerk te laten bestormen door elitetroepen. De minister zou de publieke opinie tegen zich in het harnas jagen. Het is voor de minister daarom erg belangrijk om te voorkomen dat er iets gebeurt. Asielzoekers zouden dus best zo snel mogelijk na de planning tot actie overgaan. Anders bloedt het, net zoals in Zeebrugge, leeg. Dan is er uiteraard niets meer om over te praten of te schrijven.»

bisschop of de rector van de kerk vereist is. Vroeger was het kerkasiel echter veel uitgebreider. Het sloeg niet alleen op de kerk zelf, maar ook op alles wat daarbij hoorde, bijvoorbeeld de pastorie. Ging het over een kloosterkerk, dan werd het kerkasiel uitgebreid tot het hele klooster.»

Veto: Het is dus logisch dat de asielzoekers in Zeebrugge voor het parochiecentrum kozen?

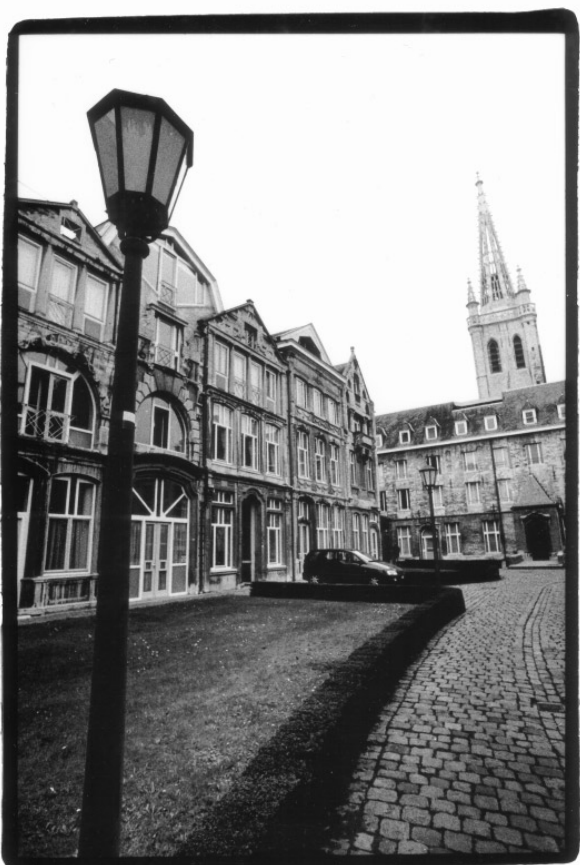
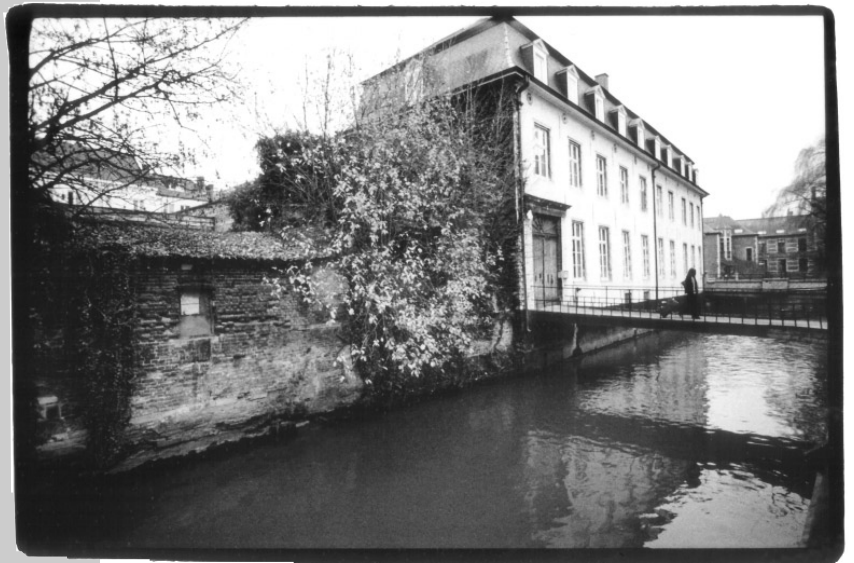
Martens: «Inderdaad. Het idee dat men in Zeebrugge heeft willen gebruiken, namelijk de asielzoekers een fatsoenlijk onderkomen

De Kerk beschrijft zichzelf immers graag als een kritische instantie, die de bestaande maatschappelijke toestand in vraag stelt. Mgr. Vangheluwe heeft in de *Zevende Dag* echter niet alleen naar de ongelijke verhoudingen tussen Noord en Zuid verwezen, maar heeft ook nog iets gezegd dat niet zo heel verstandig was en dat gelukkig aan de aandacht is ontsnapt. Hij zei namelijk dat hij een hele hoop gevallen kende waarbij mensen illegalen onderdak verlenen en zo de menselijke miserie

Het Klein Begijnhof

Als je diep doordringt in de Mechelsestraat, bijna tot het duistere einde, dan kom je aan je rechterkant de Sint-Geertruiabdij tegen. Onder de toren ligt aan de ene zijde het Klein Begijnhof en dwars daartegenover het binnenplein van de abdij. De oude huisjes van het begijnhof zijn door het OCMW volledig gerenoveerd en schitteren weer in hun volle glorie. Het is nu een heerlijke plek om te wonen, als je er tenminste het geld voor hebt. Een nieuw parkje, waarin een vreemdsoortige constructie is geplaatst, maakt de doorgang naar de Mechelsestraat mogelijk. De toren zelf is na een lange periode van herstellingswerken bevrijd van het geraamte rondom en van de groene doeken die haar ontsierden. Jammer genoeg is het daarom niet meer mogelijk om 's nachts, via de constructies, tot boven te klouteren en te genieten van het uitzicht over Leuven.

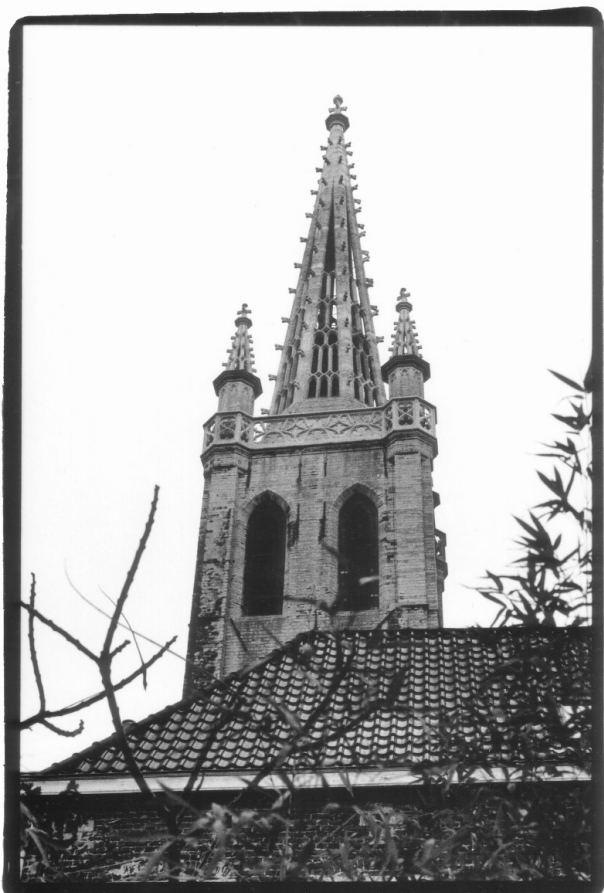
Pissijn

Onder den toren heb je café *Onder den Toren*. Zo hoort het. Een beetje verder heb je de laatste publieke pissijnen in het genre, die je nog in Leuven kunt tegenkomen. De waterkraan loopt er dag en nacht zodat de heren er steeds hun water kunnen gaan maken. Ik moet eerlijk toegeven dat ik dit nog nooit heb gedaan. In mijn plasgedrag heb ik dan wel erg weinig scrupules, toch is deze locatie net iets te publiekelijk om zonder rugdekking mijn gereedschap te ontbloten. Op het binnenplein van de abdij zou je ergens het befaamde Leuvense scoutsmuseum moeten aantreffen. De meeste bezoekers komen hier echter genieten van de rust en de aangename setting van het parkje. Het Klein Begijnhof moet op dat vlak niet onderdoen voor haar grotere tegenhanger. Als je via de Karel van Lotharingenstraat naar de Vismarkt terugkeert, steek je de tweede arm van de Dijle over. Bij laagwaterstand moet je eens diep naar beneden turen. Misschien zie je de fiets wel, die je hier ooit eens argeloos hebt gestald.

De Sluisstraat

Dit is zeker de meest karaktervolle straat van onze provinciehoofdstad. Vergeet de Bondgenotenlaan, de Schapenstraat en zelfs de pas gerenoveerde Ridderstraat. Als Louis Paul Boon in Leuven was opgegroeid, dan had hij er zeker een gelijknamig boek over de Sluisstraat geschreven. De essentie van Leuven is op deze plek vertegenwoordigd: studenten, kasseien, de Dijle en Interbrew. Helaas is de verkoting ook hier verregaand doorgedrongen. In een vernieuwd gebouw staan enkele kamers te huur, voor zo'n schamele 350 euro per stuk. Het grote witte huis aan het water springt meteen in het oog. Dit is authenticiteit zonder poespas. Je hoeft niet naar Brugge of Amsterdam te gaan om deze beelden te schieten. Hopelijk is er de komende 10 jaar geen zotte schepen die het in zijn bol krijgt, om hier de boel te gaan vernieuwen. Er zijn de jongste tijd veel verbeteringen in het Leuvense straatbeeld gebeurd, maar van sommige zaken moet je leren afblijven. De tand des tijds doet zijn werk hier beter, dan om het even welk gerenommeerd architectenbureau dat zou doen.

Tekst en foto's:
Pieter Baert

'Hoe gaan wij dat betalen?'

Iedereen heeft de mond vol van de vergrijzing. Onze vergrijsde medemens duikt immers steeds prominenter op in het straatbeeld en hij is actiever dan ooit. Vanop de bus richting Scherpenheuvel wordt dan ook wel eens de vraag gesteld wie de pensioenen zal blijven betalen. Veto is daar heel realistisch in en vraagt zich af hoe de studenten, die over een paar jaar op de arbeidsmarkt terechtkomen, de pensioenen van hun ouders en grootouders zullen betalen.

Joris Beckers

De 21e eeuw is voor de geïndustrialiseerde landen de eeuw van de vergrijzing. Met steeds minder geboortes en een altijd maar stijgende levensverwachting is de eens zo stijlvolle bevolkingspiramide zich langzaam maar zeker in een agressieve gekantelde gevarendriehoek aan het veranderen. Joseph Chamie van de bevolkingsafdeling van de Verenigde Naties (VN) kondigde reeds de 'eeuw van het verouderen' aan. Na de bevolkingsexplosie van hoofdzakelijk de jaren zestig en zeventig, nam het aantal geboortes tegen het einde van de 20e eeuw stelselmatig af. Tegen 2030 zullen de grootste generatiegroepen op pensioen gaan. Aangezien ons pensioenstelsel is gebaseerd op het repartitiestelsel — in een dergelijk systeem betaalt de huidige actieve bevolking de pensioenen van de mensen die op dit moment van hun oude dag genieten — zullen steeds minder mensen moeten opdraaien voor het leefgeld van een steeds grotere groep gepensioneerden. Deze bevolkingslaag neemt op Europees niveau momenteel 7 procent van de populatie in. Tegen 2050 zal dit aandeel meer dan het dubbele bedragen (16%). Bovendien zal de veroudering gepaard gaan met een economisch onvoordelige afname van de bevolking.

Meer dan 3.000 internationale wetenschappers staken deze zomer hun hoofden bij elkaar in Berlijn en toetsten hun bevolkingsstatistieken aan wetenschap, economie en maatschappij. Zij uitten tevens hun bezorgdheid over de steeds toenemende bevolking in de derdewereldlanden en de dreigende veroudering in mastodontlanden als China en India. Tegen 2050 zal de wereldbevolking van 6,3 tot 8,9 miljard gestegen zijn.

Kluis

Terug thuis: willen we de huidige welvaart en zekerheid omtrent de oude dag van de Belg op peil houden, dan dreigen de hallucinante cijfers hun sporen na te laten in menig portefeuille. Daarom kwam Minister van Begroting Johan Vande Lanotte (sp.a) in de vorige legislatuur reeds met zijn parapadaardje aandragen: het Zilverfonds. Gealarmeerd door de verontrustende cijfers stelde hij voor om een spaarpotje aan te leggen met het oog op de moeilijkste periode in de jaren dertig en veertig van na de millenniumwisseling. Samen met zijn sp.a-collega en toenmalige minister van Sociale zaken, Frank Vandenbroucke, toonde hij zich een vurig verdediger van het concept. Toen Vandenbroucke in de zomer van dit jaar zijn ministerportefeuille inwisselde voor die van Werk en Pensioenen kreeg hij qua bevoegdheden een serieuze kluis

voorgescheteld. Ondertussen is het echter duidelijk geworden dat de socialistische excellentie met zijn fonds en de gerelateerde maatregelen tot op het bot wil gaan.

In 2001 werd in het kader van het Zilverfonds de Studiecommissie voor de vergrijzing in het leven geroepen. Samen met de Hoge Raad voor Financiën, die de betaalbaarheid van de vergrijzing nagaat, vormt zij de belangrijkste bron aan gegevens waarop Vandenbrouckes initiatieven gebaseerd zijn.

Pijler

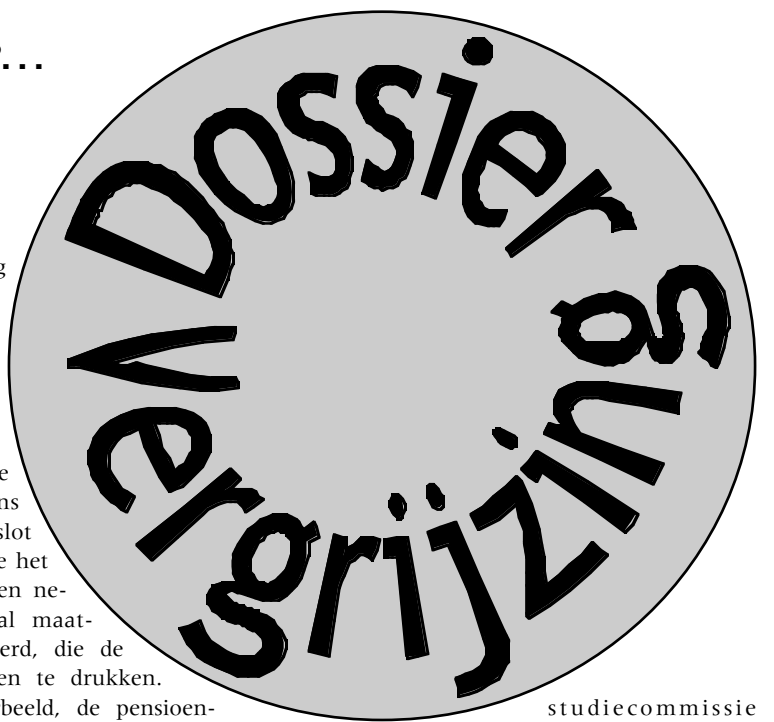
In een eerste pijler draait het om de betaalbaarheid van de 'wettelijke pensioenen'. De harde cijfers tonen aan dat de situatie in België nog 'vergrijsder' is dan het Europese gemiddelde. Tussen 2000 en 2050 stijgt het aantal 65-plussers van 16,8 naar 26,5 procent en het aantal +80-jarigen van 3,7 naar 10,4 procent. Wie in 1950 als man geboren werd, mag gemiddeld tot 62 kaarsjes uitblazen, terwijl er dat in 2050 reeds 84 zullen zijn. Voor vrouwen zal de levensverwachting in dezelfde periode van 67 naar 89 gestegen zijn. Daarbij gaat men in de laatste vijftig jaar dan nog uit van een eerder pessimistische toename van respectievelijk acht en zeven jaar. Met een vruchtbaarheidsgraad (*aantal kinderen per koppel, j.b.*) die onder de twee gedaald is, neemt ook nog eens de totale bevolking af. Tal van biologische en sociologische factoren — anticonceptie, participatie van de vrouw... — wijzen op een steeds grotere

bij de berekening van het pensioen en die plafonds slechts in beperkte mate met de stijgende pensioenen mee-evolveerden, werden de uitgaven eveneens afgeremd. Tot slot werden gedurende het beleid van de jaren negentig een aantal maatregelen doorgevoerd, die de pensioenlast wisten te drukken.

Zo werd, bijvoorbeeld, de pensioenleeftijd voor vrouwen van 60 op 65 jaar verlegd.

Volgens minister Vandenbroucke zullen de pensioenen betaalbaar blijven, indien de Belgische regering zich houdt aan de beruchte Maastricht-normen. Die eisen een jaarlijks begrotingstekort beneden de 3 procent en een overheidsschuld die maximum 60 procent van het BBP bedraagt. Die grens zou in 2014 gehaald moeten worden. Door de dalende rentelasten op de schuld, zou dan de stijgende kostprijs van de pensioenen opgevangen kunnen worden. Het geloof in het positieve effect van deze voorschriften van de Europese Unie, noemt men het 'Belgische pensioencredo'.

Het ontstaan van het Zilverfonds heeft te maken met het niet gelijktijdig verlopen van de daling van de overheidsschuld en de stijging van de pensioenkosten. Komt er op dit moment budgettaire ruimte vrij door de

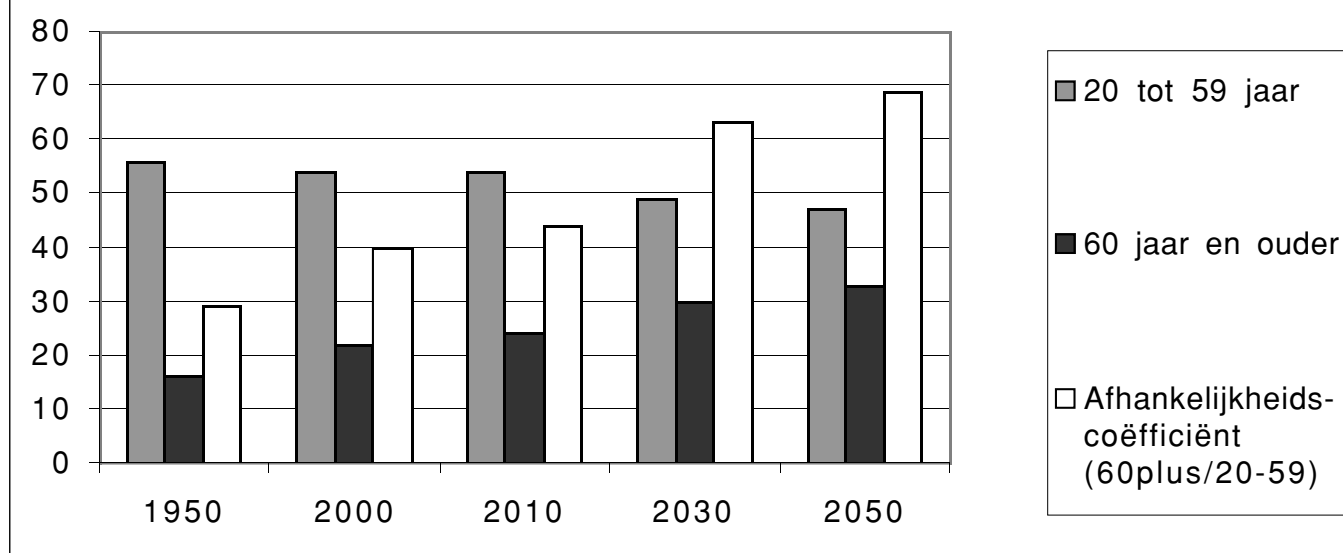

studiecommissie zullen de kosten voor de sociale zekerheid tussen 2002 en 2030 dan ook stijgen van 22,8% naar 26%. Daarbij komen nog de sinds de paars-groene regering beloofde belastingvermindering en de relatief grote daling van de koopkracht van pas gepensioneerden, die steeds actiever worden. Deze problemen wil de minister opvangen met een aantal bijkomende maatregelen, waarmee hij momenteel niet uit het nieuwe weg te slaan is.

Vandenbroucke vindt namelijk dat we ambitieuzer moeten zijn dan enkel betaalbaarheid na te streven. De EU tikte bij monde van de Nederlandse ex-premier Wim Kok (PvdA) reeds op de vingers van de Belgische regering, omdat die haar burgers te makkelijk op brugpensioen stuurt. De economische activiteitsgraad van de Belg moet dus structureel omhoog. Op de top van Lissabon werd afgesproken dat tegen 2010

zeven op de tien mensen die op de leeftijd zijn waarop normaal gewerkt wordt, ook effectief moeten werken. In België is die tewerkstellingsgraad momenteel 60 procent. Hoewel de kloof met het opgelegde percentage enorm is, zijn de cijfers voor de leeftijdsklasse van de 25- tot 44-jarigen eerder hoopvol; daar bedraagt de graad 82 procent. De minister wil de brugpensioenen dan ook in de tweede helft van volgend jaar aanpakken, maar zeker niet afschaffen. In nauw verband daarmee wil Vandenbroucke de carrières verlengen door het aanmoedigen van het in- en uit-

Samenstelling van de bevolking van 1950 tot 2050

demografische afhankelijkheid van de ouden van dagen.

Toch zijn de cijfers volgens Vandenbroucke niet dramatisch. Volgens de minister zou een streng budgettair beleid een passend antwoord op de vergrijzing moeten vormen. De bevoegde studiecommissie gaat weliswaar uit van een stijging van het pensioenbudget van 9,2 naar 11,5 procent van het BBP (*bruto binnenlands product, alles wat in één jaar in een land aan toegevoegde waarde geproduceerd wordt, j.b.*), maar met een stevig spaarvarken achter de hand zou dit geen problemen mogen opleveren, aldus Minister Vandenbroucke.

Ontstaan

Wat zijn dan precies de meevallers die de budgettaire last van de vergrijzing verlichten? Doordat steeds meer vrouwen buitenshuis gaan werken, ontvangen steeds minder kostwinners — die in het traditionele model voor een thuiswerkende vrouw moeten zorgen — het gezinspensioen, dat 25 procent hoger ligt. Omdat in het verleden een plafond werd ingevoerd

schuldbetaling, dan hoeft dit geld op zich niet meteen in de pensioenen geïnvesteerd te worden. Toch zal de betaalbaarheid een steeds groter probleem worden en zal het vrijgekomen geld over twintig jaar best van pas komen. Het Zilverfonds dient als garantie dat de regering in de komende jaren de discipline kan opbrengen om het geld niet in andere projecten te investeren. Momenteel zou het spaarvarkentje 9,153 miljard euro bedragen. Op deze wijze berust het Belgische pensioenstelsel niet enkel meer op repartitie, maar ook op een (beperkte) kapitalisatie.

In een tweede pijler wil de minister een democratisch stelsel van aanvullende pensioenen uitbouwen, dat tegemoetkomt aan de stijgende activiteitsgraad van de senioren.

Kous

Daarmee is de kous natuurlijk nog niet af. Een vergrijsde bevolking doet ook de kosten van de gezondheidszorg stijgen en dat weet een voormalige Minister van Sociale zaken maar al te goed. Volgens de

stappen om zorgtaken uit te voeren en zo een ontspannen welvaartsstaat te creëren. De lengte van een loopbaan wil hij tevens koppelen aan het opleidingsniveau: de kwalitatieve levensverwachting van hoogopgeleiden ligt namelijk stukken hoger dan die van hun laagopgeleide tegenhangers. Zo staan een goedgeschoolde man van 25 nog 42,5 als gezond ervaren en 3,9 als ongezond ervaren levensjaren te wachten. Bij een laaggeschoolde man van dezelfde leeftijd ligt de verhouding op 27,4 en 15,8 jaar. Ook het recente plan om mensen die langer dan noodzakelijk doorwerken, met een groter pensioen te belonen kadert in deze politiek.

In wat volgt, gaan we na of we, ondanks het meesterplan van de minister, wel degelijk op beide oren mogen slapen.

De vergrijzing en haar sociale gevolgen zijn een problematiek die zowat heel West-Europa in min of meerdere mate bestrijkt. Ook in onze buurlanden is men duchtig aan het overleggen over hoe het best kan omgegaan worden met de veranderende maatschappijstructuur.

Duitsland

Leentjebuor of alternatieve Silberstock?

In Duitsland spreekt men over de *Überalterung der Gesellschaft*. Bondskanselier Gerhard Schröder (SPD) worstelt reeds maandenlang met parlement en bondsraad (*vertegenwoordigt de deelstaten en controleert het parlement, jb*) over gepaste maatregelen. Het feit dat Schröders regering sinds een aantal deelstaatverkiezingen geen meerderheid meer heeft in dit laatste orgaan, bemoeilijkt slechts de nu al precaire situatie. Die situatie blijkt nog maar eens uit de politieke omgang met het verouderingsprobleem. Naast de door de regering aangestelde *Rürup-Kommission* is er ook de *Herzog-Kommission*, onder leiding van de voormalige bondspresident Roman Herzog (CDU).

De meeste voorstellen van de commissies zijn klassiekers: flexibilisering van de arbeidsmarkt, meer privé-verzekeringen, pensioenleeftijd aan de gestegen levensverwachting aanpassen, meer belang hechten aan preventie in de gezondheidszorg. De twee onderzoeksgroepen zijn het er dan ook over eens dat hun landgenoten in de toekomst tot hun 67e zullen moeten werken en ook over voordelen voor kindrijke gezinnen bestaat er een consensus. Al is een belastingverlaging voor gezinnen met kinderen niet geheel onomstreden bij onze oosterburen.

Worstvoorraad

Bovendien kwam de *Herzog-Kommission* sinds juni van dit jaar met een aantal voorstellen die niet door de regeringscommissie gedeeld werden, maar die door de hete adem van de christendemocraten (CDU en CSU) in de nek van de rood-groene regering toch heel wat impact hebben. Zo wil men het aantal jaren dat iemand bijdragen afstaat voor een volwaardig pensioen, verhogen tot 45 jaar (*zoals in België, jb*). Een getal dat echter hoger ligt dan wat de regering in gedachten had. Daarbij moet wel opgemerkt worden

dat Duitse jongeren door een flexibeler onderwijssysteem langer studeren en dus later in het werkleven terechtkomen.

Een tweede controversieel voorstel lijkt op een Duitse vertaling van het Zilverfonds: een *Kapitalstock* bij de sociale ziekte- en zorgverzekering. Door de bijdragen aan de sociale zekerheid van 1,7 procent te verdubbelen tot 3,2 procent, hoopt men tegen 2030 een spaarpotje van 600 miljard euro aangelegd te hebben. Dit bedrag zou de sociale voorzieningen in de periode 2030-2050, waarin de veroudering het sterkst op het sociale systeem zal wegen, moeten vrijwaren. De kritiek bleef dan ook niet uit. Een plotse lastenverhoging zou compleet indruisen tegen het tot hier toe gevoerde beleid en zou de burger een enorm kapitaal ontnemen, waarover hij niet meer vrij kan beschikken. Er worden tevens heel wat vraagtekens gezet bij de discipline die de staat zou moeten opbrengen om in tussentijd niet aan het spaarpotje te komen. Een hond zou nog eerder een worstvoorraad aanleggen, dan dat de regering zou kunnen weerstaan aan de verleiding om zich niet aan het verzamelde kapitaal te vergrijpen, zo luidt de publieke opinie. Het tegenargument van Herzog en kompanen om de *Bundesbank* (de Duitse centrale bank, jb) hiervoor in te schakelen, legde een gebrek aan vertrouwen in die instelling bloot.

Aantrekkelijker

In een wetswijziging van begin december voerde het bondskabinet reeds twee veranderingen aan de pensioenwetten door. Bruggpensioen zal tegen 2008 ten vroegste op 63-jarige leeftijd kunnen, waar dat momenteel nog 60 jaar is. Daarenboven wil federaal minister van Sociale Zaken Ulla Schmidt (SPD) de actieve bevolking ontlasten door hun pensioenbijdragen belastingvrij te houden, terwijl er voor de pensioentrekkenden wel een belasting geregeld wordt.

Dat de Duitsers iets aan hun sociale zekerheid zullen moeten veranderen, is duidelijk. Momenteel kan er, wat de ziekteverzekering betreft, heel gemakkelijk overgeschakeld worden op een veel goedkopere verzekering van één van de vele concurrerende privé-verzekeringsmaatschappijen. Geraakt men echter in de problemen of is een staatsverzekering plots aantrekkelijker, dan kan men, zonder veel nadelen, terugvallen op het systeem van de staat. In de praktijk neemt dus iedereen, voor wie het voordelig uitkomt, een privé-verzekering en blijft de staat achter met de 'verlieslatende gevallen'.

(jb)

Frankrijk

Op welke dag valt Pinkstermaandag volgend jaar in Frankrijk?

In Frankrijk namen ze onlangs een opmerkelijke maatregel. Een feestdag wordt er opgeofferd. Doel: het verbeteren van de gezondheidszorg voor gehandicapten en bejaarden na de vijftienduizend (bejaarde) extra doden die deze zomer vielen als gevolg van de hittegolf. Toen in augustus het Franse gezondheidssysteem bloot werd gesteld aan de zengende hitte, bleek de falende begeleiding van bejaarden al snel een probleem in het systeem. Ook een recent rapport van het Franse parlement wees gebrek aan specifieke ouderenzorg en de slechte coördinatie tussen de gezondheidsdiensten met de vinger.

De centrum-rechtse premier Jean-Pierre Raffarin en president Jacques Chirac relativeerden het probleem aanvankelijk, wat resulteerde in een tanende populariteit, maar moesten uiteindelijk dit falen toch erkennen. Met de invoering van een extra werkdag wil Raffarin, wiens beleid de laatste tijd algemeen al serieus onder vuur ligt, de komende vier en een half jaar negen miljard euro ophalen. De helft van dit geld zal aangewend worden voor de verbetering van de gehandicaptenzorg, de andere helft moet volstaan om vijftienduizend verpleegkundigen in dienst te nemen en tienduizend nieuwe plaatsen in rusthuizen te creëren.

Deze extra werkdag wordt ingevoerd vanaf volgend jaar. Voor de ambtenaren wordt Pinkstermaandag vanaf nu een gewone werkdag, privé-bedrijven mogen de te elimineren feestdag zelf uitkiezen. De linkse oppositie, tot de verkiezingen van een half jaar terug de regering uitmakend en aldus mee verantwoordelijk voor de huidige toestand van de Franse gezondheidszorg, stelt dat het plan slecht gefinancierd is en helemaal niet volstaat om de problemen in de gezondheidszorg aan te pakken.

Precedent

Maakt een dergelijke maatregel kans in België? Wat vinden de partijen in België van het Franse plan? We vroegen het aan de belangrijkste Vlaamse partijen. Minister Frank Vandenbroucke (sp.a) is alvast duidelijk: "Ik vind het een raar iets, een slecht idee. Mannen en vrouwen gaan te-

genwoordig allebei werken en trachten dit te combineren met kinderen, zij hebben hun verlofdagen dus meer dan nodig. Frankrijk heeft gewoon te lang gewacht om haar pensioenstelsel te hervormen. Wij hebben midden jaren '90 maatregelen genomen, onder meer het geleidelijk optrekken van de pensioengerechtigde leeftijd voor vrouwen van 60 tot 65. Wij hebben voor een moeilijke aanpassing gekozen, maar Frankrijk heeft niks gedaan. Zelfgenoegzaamheid wordt afgestraft in het dossier van de vergrijzing."

Ook de VLD is de afschaffing van een feestdag in België niet genegen. VLD-woordvoerder Vincent Stuer: "Het afschaffen van een betaalde feestdag lijkt de VLD niet de oplossing te zijn voor de problemen die de vergrijzing stelt. Een goed draaiende, flexibele en sterke economie is de beste, neen, dé enige garantie voor het opvangen van de gevolgen van vergrijzing in de sociale zekerheid. Gezonde overheidsfinanciën en verdere schuldaafbouw zijn daarbij een eerste middel, zodat onze economie de noodzakelijke zuurstof kan krijgen. Daarnaast heeft de federale regering de creatie van nieuwe jobs centraal gesteld in haar beleid de komende jaren. Doelstelling daarbij is de activiteitsgraad boven de 65% te krijgen."

In Frankrijk kantten de bisschoppen zich sterk tegen Raffarins plannen. We legden aan de kerk in België, een machtige lobbygroep, de vraag voor wat zij zouden vinden van het opheffen van een katholieke feestdag in ons land. Werken ze hieraan mee, hun deel in een constructieve maatregel voor het probleem van de vergrijzing bijdragend, of houden ze halsstarrig vast aan hun feestdagen? Toon Osaer, woordvoerder van kardinaal Danneels: "De Belgische bisschoppen hebben zich hier nog niet over beraden, daar de vraag nog nooit voorgelegd is. Maar we zouden daar wel tegen zijn, al moeten er natuurlijk altijd prioriteiten gesteld worden. Pinkstermaandag afschaffen is uiteraard niet meteen een groot verlies, maar het scheidt een precedent. Wij zouden dus geen vragende partij zijn, maar als het toch moet, dan liever een tweede pinksterdag dan bijvoorbeeld een belangrijke dag als Onze-Heer-Hemelvaart elf dagen eerder."

(bd)

EEN BLIK OP DE PENSIOENSYSTEMEN

Hebben de pensioenen het gedaan?

Wie nu werkt, staat een stukje af voor de pensioenen van onze derde leeftijd. Ga je zelf op pensioen, dan zorg je er dus best voor, dat er genoeg actieve bevolking is om jouw pensioen te betalen. Zo werkt het Belgische pensioensysteem, dat tevens als één van de pijnpunten binnen onze vergrijzende samenleving geldt.

Joris Beckers

Professor Simoens van het Instituut voor Sociaal Recht aan de K.U.Leuven licht kort de pensioensystemen toe.

Veto: *Het huidige pensioensysteem brengt ons in de problemen. Wie heeft ons dit gelapt?*

Prof. Dries Simoens: «Het systeem dat momenteel gehanteerd wordt, is er één van repartitie. Het is gebaseerd op de intergenerationale solidariteit. Dat wil zeggen dat de openvolgende generaties voor het pensioen van hun voorgangers zorgen. Men heeft nooit expliciet voor dit systeem gekozen. Het is er al vanaf de eerste verplichte pensioenwetten in 1924-1925.»

Veto: *Zijn er alternatieven?*

Prof. Simoens: «Naast repartitie is er het systeem van de

kapitalisatie: iedereen bouwt zijn eigen pensioen op voor later. Wie veel spaart gedurende zijn loopbaan, heeft een groot pensioen; wie weinig spaart, een klein pensioen.»

Veto: *Moeten we nu massaal overschakelen, zodat de vergrijzing geen invloed meer heeft op de pensioenen?*

Prof. Simoens: «Kapitalisatie is natuurlijk helemaal geen solidair systeem en het is zeker niet zonder problemen. Zoals de achillespees van het repartitiesysteem de demografische ontwikkeling is, zo zijn dat bij kapitalisatie tal van economische factoren, die mee over de omvang van je pensioen beslissen. Bovendien is een overgang van het éne naar het andere systeem onmogelijk. Bij zo'n overgang zou de huidige generatie dubbel betalen: één maal voor de huidige pensioenen en één maal voor zichzelf.»

Veto: *Moeten we het pensioenstelsel dan ongemoeid laten?*

Prof. Simoens: «Het systeem van nu is niet honderd procent gebaseerd op repartitie. Veel werknemers hebben reeds een 'dubbel' pensioen. In de wet op de aanvullende pensioenen (WAP) van 2003 is een tweede pijler opgenomen. De aanvullende pensioenen die zo mogelijk worden, zijn weliswaar op kapitalisatie gebaseerd, maar door toevoeging van een aantal solidariserende maatregelen, zijn de scherpe kantjes er wel af. Zo is een werk-

gever die een systeem van aanvullende pensioenen uitwerkt, verplicht dit naar alle werknemers toe uit te breiden. Een derde pijler is het pensioensparen en dat is natuurlijk volledig individueel.»

Veto: *Is de WAP het ei van Columbus?*

Prof. Simoens: «In de praktijk zal de wet nog altijd de meer gegoeden bevoordelen. In succesvolle sectoren als de petrochemie zal sneller een tweede pijler uitgebouwd worden dan bijvoorbeeld, in de overheidssector, waar dit veel moeilijker ligt. Toch wil men de aanvullende pensioenen zo aantrekkelijk mogelijk maken door lastenverlagingen en dergelijke meer. Zo zullen meer mensen van een extra pensioen kunnen genieten.»

Veto: *De pensioenen zijn dus deels gemoderniseerd, maar er blijft nog heel wat werk voor de boeg om de vergrijzing te boven te komen.*

Prof. Simoens: «Inderdaad. Wijlen Professor De Leecq stelde dat er twee voorwaarden waren om de vergrijzing te counteren: een jaarlijkse economische groei van twee procent en de belofte dat die aan de vergrijzing gependend zou worden. Het Zilverfonds is hier in zekere zin een vertaling van.»

“Je kunt niet enkel populaire maatregelen nemen”

Wie houdt er zich in België meer bezig met de op wandelrekjes petanquebanen afschuimende vergrijzende bejaarden en hun nog vitalere collega's dan minister van Pensioenen en werk Frank Vandenbroucke (sp.a)? Maar wat moesten we vaststellen? De vergrijzing is ingezet, zelfs een minister is er niet immuun voor. Zit Vandenbroucke met de handen in de grijzende haren of net niet?

Ben Deboeck & Laurens De Koster

Veto: Kunt u even uw uitgangsvisie op het probleem van de vergrijzing en hoe u denkt dit probleem aan te pakken uit de doeken doen?

Minister Frank Vandenbroucke: «Ik zou er toch eerst even op willen wijzen dat de vergrijzing op zich zeker geen probleem is, integendeel. We mogen gerust van een succes spreken. Het is toch een positief resultaat dat steeds meer mensen steeds ouder worden, dat vier generaties samen leven? Wat wel problemen oplevert is de vraag hoe we het bijhorende financiële plaatje laten kloppen. Vijftig jaar terug zorgde de dochter of schoondochter wel voor de ouders, maar met de emancipatie van de vrouw, die nu uit gaat werken, is dit niet langer het geval. Niet dat die emancipatie geen goede zaak is natuurlijk (lacht).»

Carrousel

«De pensioenen in België zijn eigenlijk een schuldverbintenis naar de toekomst toe, een soort maatschappelijk contract. Ik werk om de huidige pensioenen te betalen en jullie zullen mijn pensioen later betalen, een carrousel die steeds blijft doorgaan. Vanaf 2010 zal dit systeem echter zwaarder en zwaarder gaan wegen. De aanpak van de vergrijzing, de carrousel draaiende houden met andere woorden, vormt dan ook een enorme uitdaging, die we op verschillende sporen tegelijk moeten aanpakken. We moeten eigenlijk drie sporen volgen. Vooreerst is er het budgettaire spoor, wat ons een spaarpot voor de toekomst moet opleveren. Ook zou er, wat nu nog vooral een vorm van individueel verloningsbeleid binnen bepaalde bedrijven is, bovenop het gewaarborgde wettelijke pensioen veel meer aan aanvullend pensioensparen gedaan moeten worden. Het derde spoor is het werkspoor: we moeten simpelweg meer mensen aan het werk krijgen en houden.»

Veto: Een voldoende streng budgettair beleid volstaat dus niet, in tegenstelling tot wat sommigen beweren?

Vandenbroucke: «Dit is nodig, maar niet voldoende. Strikt genomen zou dit moeten volstaan, althans volgens sommige ramingen. We kunnen onze pensioenschuld nog steeds honoreren in de toekomst, op voorwaarde dat we niet verdrinken in de overheidsschuld. Deze moet drastisch verminderd worden, zodat de te betalen rente daalt en er meer ruimte vrijkomt, waarmee we de kosten van de vergrijzing zouden kunnen dekken, in principe. Tegen 2011 zouden alle Belgische regeringen samen minstens anderhalf procent van het BNP — meer dan 150 miljard frank — moeten overhebben op hun begrotingen en dit zou een tweetal legislaturen moeten worden volgehouden. Maar omdat er op onze begroting sneller geld ter beschikking gaat komen dan het nodig is voor de vergrijzing, en Johan Vande Lanotte (minister van Begroting, red.) en ik bij het aantreden van Verhofstadt I in 1999, toen de economie nog goed

draaide, vreesden dat dit geld niet zou worden voorzien voor de latere kosten van de vergrijzing, besloten we het Zilverfonds op te richten. Het geld hierin zal enkel hiervoor kunnen worden aangewend.»

Kasseilegger

Veto: Wordt dit fonds niet verkeerd voorgesteld? Het lijkt alsof het geld is dat veilig op een rekening staat, waar het opbrengt. Maar het wordt meteen gebruikt om de staatsschuld terug te betalen, zodat het een schuld van de staat aan zichzelf inhoudt.

Vandenbroucke: «Door het geld in het fonds te stoppen, daalt de netto rentelast die de overheid moet dragen. Als je de overheidsschuld vermindert, vorm je eigenlijk een onzichtbare spaarpot. Het Zilverfonds maakt daarvan een zichtbare spaarpot, die uitsluitend voor latere pensioenbetalingen gebruikt mag worden.»

Veto: En volstaat dit Zilverfonds bovenop de garantie van een restrictief budgettair beleid?

Vandenbroucke: «Indien alles meevalt wel, maar ik vind niet dat we dat risico mogen lopen. Worden de uitgaven voor de gezondheidszorg niet onderschat? Dit denk ik persoonlijk wel. Als we ons beperken tot het opbouwen van het Zilverfonds, dan zullen we ook bijna alles wat we hebben aan marge aan de vergrijzing uitgeven, terwijl het

percent, terwijl dit bij hoogopgeleide Belgische mannen amper 2,6 procent is. Racisme speelt daar zeker in mee.»

Veto: Maatregelen zouden een bepaald aantal jaren van arbeid te verbinden aan de mogelijkheid tot pensionering of het opdrijven van de pensioensgerechtigde leeftijd kunnen zijn.

Vandenbroucke: «Aan de wettelijke pensioenleeftijd van 65 jaar moeten we niet raken. Het probleem is dat nagenoeg niemand nog werkt bij zijn pensionering en daar moeten we dan ook wat aan doen. Voor sommige mensen is werken tot hun 65ste ook al behoorlijk lang. Denk aan een bouwvakker, die al van zijn vijftiende aan het werk is, terwijl ik al 25 jaar oud was voor ik echt serieus begon te werken! In Leuven loopt een professor, ene Mark Eyskens, rond die niet kan stoppen met werken. Dat vind ik perfect, zo blijft hij immers bijdragen betalen. We studeren steeds langer, dus moeten we wel later op pensioen gaan, dat lijkt me evident. Maar dat geldt uiteraard niet voor een kasseilegger, die vergeleken met een minister een veel zwaardere baan heeft. Onze maatschappij wordt gewoon fundamenteel anders dan wat we gewoon zijn. We zullen meer vrijheid krijgen, individuele voorkeuren zullen op de voorgrond treden, het leven zal steeds minder afgebakend zijn. Verwacht je maar aan een leven waarin je constant zal moeten bijleren omdat alles zo snel verandert.»

Polen

Veto: Het brugpensioen zal minder toegepast worden, zoals u onlangs liet uitschijnen na uw fiat voor het brugpensioen op 48 van Fordwerknemers?

Vandenbroucke: «Het moet niet volledig afgeschaft worden, maar we moeten alternatieven uitdokteren. Zo voorzien we nu een maatregel waarbij bedrijven die de kosten van outplacement op zich nemen, daarvoor geld kunnen krijgen. Als ze hun ontslagen werknemers helpen bij het vinden van een nieuwe baan, worden ze hiervoor vergoed. Ook de werknemer, die vaak een minder goedbetaalde baan zal vinden, en de nieuwe werkgever zullen we vergoeden.»

«Bij Ford Genk was er geen mogelijkheid voor een radicaal andere oplossing. De alternatieven zijn anderzijds ook nog niet helemaal doorgedrongen. Ik leg nu een vraagstelling op tafel, een vraagstuk waarvoor niet meteen een oplossing bestaat, maar dat is ook niet mijn bedoeling. Ik wil iedereen tijd geven om daarover na te denken, en te overleggen. Je kunt niet enkel populaire maatregelen nemen. Maar over het brugpensioen zal onderhandeld moeten worden in de nabije toekomst, na de syndicale verkiezingen die eraan komen.»

Veto: De immigratie van hoogopgeleide buitenlanders bevorderen dan?

Vandenbroucke: «Dit zou uiteindelijk net hetzelfde resultaat opleveren. We hebben een andere uitdaging. Bij de éénmaking van Europa, hebben we de kans om in Polen, dat een grote werkloosheid, maar wel een hoge scholingsgraad heeft, arbeidskrachten te putten. We hebben dus geen behoefte aan hooggeschoolde Indiërs.»

Veto: Wanneer wordt u eigenlijk 65?

Vandenbroucke: «In 2020, net wanneer de vergrijzing volop bezig is (lacht).»

www.frankvandenbroucke.be

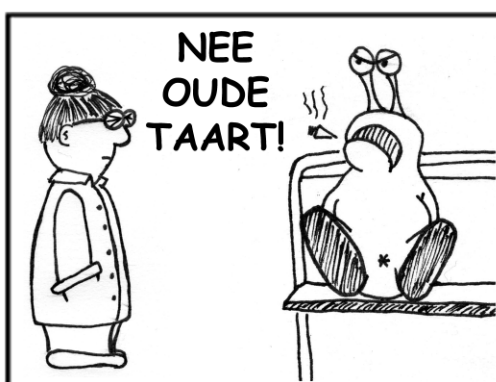

niet denkbeeldig is dat er op vlak van bijvoorbeeld milieu en mobiliteit ook veel geld zal nodig zijn. Ook het feit dat de economie nog steeds niet zo goed draait en we dus nog steeds geen overschot op de begroting hebben, baart zorgen.»

«Daarom is onze werkgelegenheidsstrategie van enorm belang. Op dat vlak moeten we echt durven veranderen. Want hier is de situatie precair: onze activiteitsgraad ligt vergeleken met de rest van Europa erg laag, jonge werkloze mensen blijven vaak lang werkloos, onze loopbaan is veel korter dan die van onze Europese collega's. Mannen werken bij ons gemiddeld 36 jaar, terwijl men in Duitsland en Noorwegen respectievelijk 42 en 46 jaar aan het werk is! We moeten ook meer hoogopgeleide allochtone mensen aan het werk krijgen. Onder niet-Europese mannen die een hoge opleiding genoten, is de werkloosheidsgraad zestien

Freddy

door Sh3L14C

<http://users.pandora.be/shellaceb/>

Op naar het tijdperk van de Oude Belgen

De maatschappelijke gevolgen van de vergrijzing reiken verder dan de bedreiging voor ons sociaal-economisch stelsel. De aanwassende groep ouderen zal een grote invloed uitoefenen op de inrichting van ons alledaags bestaan. Verschillende scenario's kleuren het toekomstbeeld en een blik in de glazen bol roept een reeks vragen op.

Herman Loos

In de jaren '60 van de vorige eeuw werd de babyboomgeneratie de eerste die een eigen jongerencultuur ontwikkelde. Onder invloed van de rock 'n roll, de vredesbeweging en andere fenomenen kregen jongeren een stem en voet aan de grond in de samenleving. Dit veranderde eveneens hun relatie met de oudere generaties. De markt voor jongeren en later ook kinderen werd adequaat opgevuld. Jongerenzenders, kindermuziek en -theater en het recht om te onderhandelen met je ouders over zakgeld en kleding: enkele decennia geleden was het ondenkbaar.

Gaten

Kleine boompjes worden groot en zo ook de zogenaamde eerste jongerengeneratie. De babyboomers bereiken stilaan de pensioengerechtigde leeftijd en hebben volgens de huidige voorspellingen gemiddeld nog een twintigtal postactieve jaren te goeder die ze waarschijnlijk niet als kamerplant wensen te vullen. Er is dus zeker ruimte voor een soort ouderencultuur, maar de vraag is of hiervoor wel genoeg gemeenschappelijke grond is. Alleszins zijn er reeds pogingen om de derde leeftijd tot doelgroep van tal van consumptieartikelen te bombarderen, vaak gekaderd in de intense zoektocht naar nieuwe gaten in de markt.

De consumptiemarkt is echter niet het enige braakliggende terrein. Het politieke veld ligt eveneens open. Specifieke ouderdomsgerelateerde domeinen zijn immers nog door geen enkele partij opgeëist. Partijen richten zich op allerhande maatschappelijke groepen, maar de zogenaamde derde en vierde leeftijd blijven voorlopig uit de zoekspots van de politieke spin doctors. Het is natuurlijk onzeker of een typische ouderenpartij — een Waardig

Ouder Worden *après la lettre* — in ons reeds versplinterde politieke landschap kan gedijen. Kiezers brengen immers vaak een gewoontestem uit op een van de klassieke partijen.

Op dit moment zijn er dus meer vragen dan antwoorden. Men kan moeilijk om het feit heen dat de stilaan pensioengerechtigde generaties voorvechters en vernieuwers geweest zijn op maatschappelijk vlak. Het is dus meer dan waarschijnlijk dat deze talrijke groep haar vooraanstaande rol in de samenleving verder wil spelen. De manier waarop dit zal gebeuren, blijft echter onduidelijk.

Zitplaats

Veranderingen die wel reeds zichtbaar zijn, spelen zich af op het gebied van waarden en normen. Hoewel bepaalde regels van fatsoen nog steeds gekend zijn, worden ze steeds minder in de praktijk gebracht. Jongeren op de eerder genoemde bus richting Scherpenheuvel zijn waarschijnlijk geneigd naar elkaar te kijken om een fel begeerde zitplaats af te staan aan een gratis reizend

oudje. Eerbied voor grijze haren is immers tanend, mede omdat het bereiken van een gezegende leeftijd steeds vaker regel is in plaats van uitzondering.

Dit uit zich eveneens in familiekring. Het is tegenwoordig bijna ondenkbaar dat een achteruitgaande opa wordt opgenomen in het gezin van één van de kinderen. Het merendeel van onze ouderen wordt met liefde dan wel met zachte dwang naar het rusthuis gebracht, wat op zich uiteraard geen slechte zaak is. Maar we spreken dan jammer genoeg over het gelukkige deel. Steeds meer ouderen worden immers verwaarloosd of grofweg genegeerd door de eigen familie en wachten in het sukkelstraatje op het einde. Ook deze problematiek

zou bovenaan de politieke agenda moeten staan.

Met de verschuiving van de fysieke aftakeling van de mens van de derde naar de vierde leeftijd is dus een groep pensioengerechtigde mensen ontstaan die over tijd en ruimte beschikt om een tweede jeugd te beleven. Het is deze groep die zich in de toekomst verder zal ontwikkelen en haar eigen grenzen zal aftasten. Van de sociale veranderingen die dit teweeg zal brengen, hebben onze sociale wetenschappers voorlopig nog geen afgelijnd beeld.

(foto Christophe De Belder)

PROFETIE (3)

Nooit meer skiën?

De kans dat wij vanuit onze schommelstoel onze kleinkinderen zullen kunnen vertellen: "Oma en opa hebben nog geskied op echte sneeuw" is bijzonder groot. Door de opwarming van de aarde schuift de sneeuwrens immers steeds verder op.

Dries De Smet

De pers trok afgelopen week aan de alarmbel en wij aan de arm van professor Bart Muys om te vragen waarom Rusland afhaakt voor Kyoto, Frankrijk natte voeten heeft en of we in de toekomst nog skiën kunnen.

Veto: *Waarom wil Rusland niet meestappen in het Kyoto-verdrag?*

Professor Bart Muys: «Dat is een puur economische afweging. Enerzijds betalen de Amerikanen opdat Rusland niet zou tekenen. Zo blijven de Russen goeie

viendjes met de Amerikanen wat hen petroleum- en aardgasvoordelen oplevert. Anderzijds willen de Europeanen dat Rusland wel mee in het Kyoto-verdrag stapt zodat de Europeanen daar zuivere lucht kunnen kopen.»

«Overigens is het zo dat de beslissing van Rusland om niet mee te doen helemaal niet definitief is. Op een internationale meeting sprak ik met Finse beleidsmakers die geloven dat de Russen het verdrag wel zullen goedkeuren na de presidents-

verkiezingen van maart 2004.»

Veto: *Wat zijn de gevolgen van het eventuele definitieve afhaken van Rusland?*

Prof. Muys: «Dit is heel vervelend voor België. België heeft de opdracht gekregen de emissie met acht procent terug te schroeven ten opzichte van de uitstoot in 1990. Door de expansie was er in 2000 een toename van acht procent ten opzichte van 1990. Dit betekent dat er een reductie moet komen van zestien procent. België kan dat onmogelijk zelf halen. Daarom hadden onze beleidsmakers erop gerekend door het systeem van flexibele mechanismen zuivere lucht te kunnen kopen. Als Rusland niet meedoet, kunnen we daar geen zuivere lucht kopen.»

«Overigens, als de Russen niet meedoen, dan gaat het Kyoto-protocol gewoon niet door. Als de Verenigde Staten of Rusland niet tekent, wordt het vereiste percentage immers niet gehaald.»

Veto: *Komt er dan een nieuw akkoord of gaat Europa sowieso door?*

Prof. Muys: «Men zal er volgens mij alles aan doen om Kyoto toch door te laten gaan. Meer dan duizend experts hebben aan het Kyoto-verdrag gewerkt. Er stak zoveel werk in het opstellen van regels voor

monitoring, meetmethodieken en dergelijke dat men dat nooit zal overdoen.»

«Europa is de enige grote speler die voorlopig strenge milieuregels aanvaardt. Stilaan beseft men dat klimaatveranderingen ook leiden tot economische schade. Bij de overstromingen in het zuiden van Frankrijk werd door politici letterlijk gezegd dat ze het gevolg waren van de opwarming van het klimaat.»

«Ook de enorme droogte kostte miljarden aan Europees landbouwgeld. En hoe meer vervuiling er is, hoe frequenter dergelijke fenomenen zullen voorkomen.»

Veto: *Is het ook afgelopen met skiën?*

Prof. Muys: «De skioorden zijn inderdaad bedreigd. Wetenschappers berekenden dat het in 2030 afgelopen zal zijn met de Europese skigebieden. Men moet dat relativeren, maar het is wel zo dat skioorden geen investeringsgelden meer krijgen. Dat bewijst toch dat banken en verzekeringsmaatschappijen wel geloven in de klimaatveranderingen.»

Professor Bart Muys doet onderzoek bij het Laboratorium voor bos, natuur en landschap.

Luizen in de pels

Klein, kleiner, kleinst. Cultuur zwemt tegen de stroom in. Ook volgende week, tijdens de Week van het balkon, staat gezelligheid voorop. Op één van de mooiste plekken van Leuven wordt een heus festivalletje georganiseerd vol muziek, theater, proza en poëzie. Op de koop toe word je ook wegwijs gemaakt in dat groot gebouw aan't station.

Kurt Smeets

Grijze gevels vormen het grauwe maatpak waarmee het nieuwe provinciehuis werd uitgedost. Sober en geblokt lijkt de architectuur de vooroordelen tegenover onze logge bureaucratie te bevestigen: een karikatuur van de gewetensvolle, saai ambtenaar die plichtsbewust zijn wetgever dient. Hier en daar doorbreken onbeduidende details echter de zelfspot. Kriebels van creativiteit beletten dat het gevaarte zelfgenoegzaam zou vastroesten.

Zeven kunstenaars integreerden zes venijnige plekjes die zich kleurrijk afzetten tegen hun deprimerende omgeving. Als luizen in de pels kietelen ze het starre gebouw en dwingen niet enkel onze blik, maar ook het systeem zelf, tot onverwachte wendingen. Geen grote woorden of dure belofes, maar een concreet initiatief: de kunstenaars kregen één percent van de totale bouwkost ter beschikking. Een percent om aan te tonen hoe contrasten minimale, subversieve details maximaal in het oog doen springen of hoe bescheiden minderheden een log systeem toch laten evolueren.

Wat zonder deze kunstwerken nog smalend zou uitgroeien tot het grijze gedrocht, lijkt nu een stevige rots in de branding, voldoende gefundeerd om te weerstaan aan de grillen van de samenleving en flexibel genoeg om te veranderen als de toekomst dat vraagt. Voor één keer mag perceptie realiteit worden.

Duiventil

Meest opvallend is wel het gele balkon dat je van op de tiende verdieping een schitterend panorama over Leuven biedt. Ontwerpster Aglaia Konrad wilde dit kleine plekje verheffen tot symbool voor het visuele, sociale, communicatieve en ontspannende. Nu de ene het een duiventil noemt en de ander het als rokershoek gebruikt, mag je wel spreken van een geslaagd opzet. Volgende week wordt er zelfs nog een opmerkelijke betekenis aan dat rijtje toegevoegd. Tijdens de Week van het balkon tovert de provincie Vlaams-Brabant hun gele uithangbord om tot een heus cultuurcentrum.

Vier avonden lang kan je er terecht voor intieme optredens met telkens hooguit vijftien aanwezigen die een plaatsje vinden in de balkonsuite en op de trappenhal die ernaartoe leidt. Elke avond zijn drie voorstellingen voorzien om zoveel mogelijk mensen de kans te geven een keer kennis te maken met het nieuwe provinciehuis. De week opent op maandag met een optreden van singer-songwriter Guy Swinnen, in een vorig leven nog frontzanger van *The Scabs*.

Dinsdagavond mag *stand-up comedian* Raf Coppens opdraven en woensdag staat zowaar het kleinste poëziefestival ter wereld op het programma. Een buitenkans om je, starend in de verte, te laten betoveren door de barokke taal van Hendrik Carette die ditmaal letterlijk over een mythisch landschap beschikt waarin hij via zijn poëzie de geschiedenis verankert. Dichteres Gerda de Preter hanteert diezelfde avond haar gevatte bewoordingen als middel om het verlies te duiden in de hoop daardoor het gemis te kunnen bestrijden.

Donderdagavond kan je *Gezellig Onderuit Zonder Elektriek* met G.O.Z.E., de folkgroep die muziek wil terugbrengen tot haar essentie en daartoe louter akoestisch het intieme karakter ervan opzoekt. Vrijdag volgt de apotheose tijdens de *Nacht van het balkon* waar de beste inzendingen voor de kortverhalenwedstrijd 'Er was eens... een geel balkon' worden bekend gemaakt. Ook *Het gele balkon boek* met daarin de zestien beste kortverhalen wordt er voorgesteld.

Windroos

Het kleinste cultuurcentrum ter wereld opent elke avond de deuren om 19u. Naast de voorstelling wacht de deelnemers ook een rondleiding langs de kunstwerken die het provinciehuis opfleuren. Reeds bij het binnenkomen word je geconfronteerd met de eigenheid van deze provincie die 132 taalgemeenschappen kent. Een lichtkrant toont je de naam 'Provincie Vlaams-Brabant' in 92 verschillende talen.

DECEMBER IN CINEMA ZED

Bekijk het maar

De donkere dagen komen eraan: Sinterklaas heeft zijn biezen gepakt, daglicht lijkt wel met uitsterven bedreigd en 2003 is klaar voor het groot huisvuil. Voor wie zich daarom wenst af te sluiten van deze sombere aardkloot en zich tot de fictie wenst te bekeren, hebben we goed nieuws: een nieuwe lichting films van Cinema ZED.

Hannes Dedeurwaerder

Het kortfilmfestival is uitgewoed en moet weer een jaar plaats maken voor de normale programmatie van de alternatieve bioscoop. De meerwaardezoeker kan zich verheugen op het vertrouwde recept: een setje klassiekers, wat recente meesterwerken en hier en daar een rareitje waarvan je nooit het bestaan had kunnen vermoeden. Het zit weer goed, met andere woorden.

Eerst het slechte nieuws: Truffauts *L'homme qui aimait les femmes* en de gesmaakte vakantiefilm *Swimming pool* hebben we al gehad, evenals het schitterende *Blue velvet* van David Lynch, wiens experimentele kortfilms sommigen misschien op het festival gezien hebben. Beter nieuws is dat *Blue velvet* deel uitmaakt van een retrospectieve over het werk van Lynch en je er deze maand dus nog een resem films van zijn hand mag verwachten, die, zoals iedereen weet, bizar, onbegrijpelijk, emotioneel of wreed zijn, maar bovenal prima en beklijvend. Dus dat wordt smullen.

Grasmaaiër

Zo kan je gaan kijken naar *Wild at heart*, waarin Nicolas Cage een slangenleren jasje draagt, iemands hersenen eruit klopt en liedjes van Elvis zingt omdat hij dat hip vindt. Een bevreedende, vuilbekkende film, gesitueerd in een wereld bevolkt met gestoorde mensachtigen. Stukken beter dan

In de lange gang van de gelijkvloerse verdieping beweegt een lichtbundel heen en weer zodat je als bezoeker in de spotlight staat en niet doorgaat voor stemloze toeschouwer. Het gaat tenslotte om de mensen! Een gedachte die wordt benadrukt door een fotoreportage van 6.000 foto's, gekleefd op een achtergrond van 18.000 foto's, die allemaal de maatschappelijke en

sociale context van de provincie belichten. Grote wandtextielen in verschillende kleuren tonen dan weer dat elke politieke kleur in dit gebouw meetelt. En mochten de beleidsmakers toch het noorden verliezen, dan rest er nog het windwijzeralfabet AZART waarvan de letters als een windroos buiten de dakrand steken.

Wedstrijd

De provincie Vlaams-Brabant deelt 30 duo-tickets uit aan de lezers van Veto. Ze verschaffen gratis toegang tot het kleinste poëziefestival ter wereld op woensdag 17 december; verzamelen om 19u aan de inkomhal van het provinciehuis. Om een duo-ticket in de wacht te slepen, moet je als de bliksem mailen naar veto@veto.be met je gegevens en de vermelding 'poëziefestival'. Een gedichtje toevoegen mag altijd!

hopelijk niet meer voorstellen, zodat we even kunnen blijven stilstaan bij twee documentaires. De eerste is *Passagères clandestines* van de bekroonde Lode Desmet, waarin een beeld wordt geschetst van de gruwel die mensensmokkel heet. De regisseur zelf zal op de voorstelling aanwezig zijn, aangezien de documentaire voor het eerst (en eenmalig) wordt vertoond in Cinema ZED. Klein tegenvallertje: dat gebeurt op 13 december, een zaterdag. Maar dat zou niemand die de film wil

zien, mogen tegenhouden.

En dan is er nog *Etre et avoir*, een ongelooflijk vertederende en ontroerende schets van het leven zoals het is in een Zuidfrans dorpschooltje. De documentaire volgt gedurende een jaar het wel en wee van meester Georges, die wegens de petieterigheid van het dorpje kinderen van verschillende leeftijden in één lokaaltje zitten heeft en zich als leraar, directeur en zelfs amateurpsychiater moet manifesteren. Als er dit jaar één film is die we echt, maar dan ook echt aanraden, dan deze wel. Wedden dat je na het zien ervan je eerstgeborene 'Jojo' zal willen noemen?

Wie houdt van de muziek van Daft Punk en hun recente clipjes wist te smaken, kan met *Interstella 5555* twee vliegen in één klap vangen: het betreft hier namelijk een animatiefilm van de maker van voornoemde clips, waarin op de tonen van de Franse elektroniegroep het verhaal wordt verteld van een boosaardige manager die vier muzikanten laat kidnappen en van hen de grootste groep ter wereld wil maken. Dit is eigenlijk geen film, maar een ervaring, een versmelting van woord en beeld tot een hippe, eigenzinnige muzikale tekenfilm.

Niemand kan beweren dat hij met dit aanbod niet aan zijn trekken komt. Akkoord, *Swimming pool*, *Anyway the wind blows* en *Noi Albinoi* zijn misschien wat overbodig (onlangs en vaak lang in de Studios vertoond), maar dat weerhoudt niemand ervan de rest te gaan ontdekken of gewoon nogmaals naar zijn favorieten te gaan kijken.

Eerstgeborene

Het prima *Anyway the wind blows*, dat in ZED wordt hernomen, moeten we u

Een bom in je oren

Enkele weken geleden opende Tujiko Noriko de nieuwe reeds Vierkant die dit jaar in STUK loopt. Het studiozaaltje doet dienst als een gedroomd platform om op te stijgen in de computergeluiden van de elektronische popmuziek. Koude elektronica met een warm hart, zo warm zelfs dat de smeulende kabels wel eens vuur kunnen vatten. Aan Oval + So om dinsdag opnieuw voor kortsluiting te zorgen.

Kurt Smeets

Vierkant pretendeert geen ongelofelijk nieuw idee te zijn. Eigenlijk schuilt er een knipoog in naar Sonic Square, een gelijkaardig opzet enkele jaren geleden in de Kaaitheaterstudio's. Toch bewees het openingsoptreden van de Japanse Tujiko Noriko al dat een geslaagde kopie minstens zo mooi kan zijn als het origineel. Het vierkante Studiozaaltje blijkt gewoonweg de ideale manier om elektrotop aan het publiek te presenteren. Er is de praktische reden dat elektronisch geluid zich uitstekend leent voor een quadrafonische opstelling, maar ook inhoudelijk leidt het tot een schitterend resultaat. Ronde plofkussens liggen verspreid rond een tafeltje in het midden waaraan een computerwizzard de meest vernieuwende pop uit zijn laptop tovert.

Organisch

Waterlichtjes zorgen voor een indirecte lichtinval die het gevoel mee te drijven op de

muziek nog versterken. De barrière met het podium valt weg en niet alleen de artiest versmelt met zijn computer, ook de toeschouwer gaat een vreemde verhouding aan met de muzikant en zijn geluiden. Terwijl de inkleding koele computertonen verwarmt, kan je uitkijken over de Dijlevallei en je blik laten glijden over de Leuvense skyline, waarop de hoogste verdieping van het STUK een magnifiek uitzicht biedt. De knusse setting van Vierkant biedt een nieuwe concertervaring: het gevoel muziek aan te raken.

De elektronica die hier werd geprogrammeerd, vervangt niet alleen de akoestische gitaar, ze experimenteert met de specifieke klankkleur van computergeluiden en zoekt naar een meerwaarde. Waar Tujiko Noriko nog echte songs van twee minuten in mekaar stak, blijft het bij So een reiken naar. Stukken van een minuut neigen naar een song, maar vervallen nooit in een draaibaar radionummer. Achter So staan de Duitser Markus Popp en zijn Japanse vriendin Eriko Toyoda, alias Eri.

Eerst zal Markus spelen die daarbij vooral put uit het repertoire van zijn vorige project Oval. Nadien komt Eri het geheel opfrissen met haar stem waardoor de elektronica heel wat toegankelijker wordt en organisch begint te klinken. Hun opstelling tegenover elkaar creëert een spanning die zich in de muziek ontspint.

Met Oval, dat verscheen op het label Milles Plateaux, schreef Markus Popp geschiedenis. Als eerste bracht hij een geluid dat je het gevoel geeft dat de plaat blijft hangen. De koude elektronische klanken spatten in lagen uit mekaar en klinken als

een bom in je oren. Een effect dat hij bereikt door *glitches* in te lassen: minuscule momenten die tussen de melodieën vallen en die je normaal niet hoort op een plaat. Zijn kracht bestaat erin die niet-momenten op te nemen in het totaalbeeld.

Stilstand

Intussen heeft Oval zichzelf opgeheven en tot een soft-wareprogramma omgedoopt dat verder leeft in So. So verschijnt ook onder een nieuw, Amerikaans label dat bekend staat om zijn alternatieve releases: Thrill Jockey. Hun paradepaardje Tortoise zal de kenners bekend in de oren klinken.

Ook Stuk heeft een sterke affiniteit met het label, want veel Post Rockgroepen verschijnen eronder. Wat het Stuk in het verleden, maar nu nog steeds, betekende voor de Post Rock, willen ze uitbreiden naar de elektronische pop: internationale groepen een platform bieden waarlangs ze kunnen uitgroeien tot gevestigde waarden. Denk aan groepen als Mogwai en Godspeed you black emperor die beide in Stuk voor de eerste maal in België optraden. Ook zij stapelen verschillende geluidslagen boven mekaar, maar dan wel met zonder elektronische instrumenten.

Woensdag staat trouwens Mono geprogrammeerd in de Soetzaal, een Japanse Noise Post Rock groep die als een nachtmerrie klinkt en zonder schroom lelijke muziek brengt, maar op wonderlijke wijze een lijn vindt in die anti-muziek. Het is opmerkelijk hoe hier hetzelfde gebeurt als tijdens Klapstuk waar dans anti-dans werd en tot stilstand kwam, maar net daarin vernieuwing vond.

Topplaat

Pop en elektronica groeien dichter en dichter naar mekaar toe. Ondermeer *Ray of light* van Madonna werd geproduceerd door William Orbit die zelf erg ontoegankelijke platen maakt, maar er dus tegelijk in slaagt om aan een topplaat als *Ray of light* een fascinerende, dubbele bodem toe te voegen. Zelfs Britney Spears integreert tegenwoordig elektronica, maar niet alleen pop neemt elektronica in zich op, ook elektronica gaat te rade bij pop. So mag het dinsdag tonen,

een groep als Lali Puna deed het hen al voor.

Die voortdurende verschuivingen en verdichtingen maken van muziek een zeer boeiende discipline, een kunst domein waar net als in dans nog alles beweegt en te gebeuren staat. Die theorie werd toegelicht in het boek *Milles Plateaux*, genoemd naar het bekende label, waarin de taalfilosofen Felix Guattari en Gilles Deleuze het modewoord rhisomen lanceerden. Ze beweren dat in kunst en meer bepaald in hedendaagse muziek er een onderlinge verwevenheid is waarin ideeën zich net als rhisomen op alle mogelijke manieren verspreiden. Een visie radicaal tegengesteld aan het boommodel van waaruit vaak wordt geredeneerd. Oval + So is een prachtige bevestiging van hun theorie: muziek verlangt, maar kent geen eindpunt.

Nu al is het uitkijken naar Vierkant XL, een heus Vierkantfestival dat plaatsvindt begin maart en waar ze extra hard zullen gaan. Waar tijdens het jaar vooral luistermuziek op het programma staat, zal de elektronica die nacht tempo hebben en dansbaar zijn. Alle groepen werken onder het label Scape. Ze begonnen met dub, snelle reggae gecombineerd met elektronica, en mixten nadien ook jazz en hiphop met elektronica. Deadbeat en Bus zullen van de partij zijn, geflankeerd door een live mc. Bus produceert clickhouse of microhouse en deelt dus de zware beats met de brede gebaren van house op in kleine deeltjes en haalt het volume naar beneden. Tot slot mag dj Daniel Meteo alle genres nog eens laten overvloeien, maar voor het zover is, wacht er dinsdag alvast een voorsmaakje van wat één van de topmomenten van dit seizoen zal worden.

Steven Vandervelden, muziekcoördinator bij STUK besefte het maar al te goed. Populaire muziek betekent niet alleen duurere groepen, maar ook meer volk en daarom uiteindelijk hogere inkomsten. Toch wil hij tegen de bierkaai blijven inbeuken. Zonder de koppigheid van de vorige muziekprogrammatoren en de subsidies van overheidswege, was Post Rock in Vlaanderen niet wat het nu is. Laat ons hopen dat we over enkele jaren hetzelfde mogen beweren over elektronische pop.

Oval + So treden op in Stuk op dinsdag 9 december om 20u30. STUK geeft twee cd's van Oval en twee van So weg aan de lezers van Veto. Geïnteresseerd? Mail zo snel als je kunt naar veto@veto.be met de vermelding 'Vierkant' en geef je voorkeur (Oval of So) door. Geniet ervan!

(advertentie)

ZED

CINEMA

PROGRAMMA VAN 10 T.E.M. 16 DECEMBER

WOENSDAG 10 DECEMBER

15u PUDDING TARZAN
20u SANG D'UN POÈTE
22u30 ANYWAY THE WIND BLOWS

DONDERDAG 11 DECEMBER

20u LE NUIT AMÉRICAINÉ
22u30 THE STRAIGHT STORY

VRIJDAG 12 DECEMBER

20u ANYWAY THE WIND BLOWS
22u30 INTERSTELLA 5555

ZATERDAG 13 DECEMBER

20u PASSAGÈRES CLANDESTINES
22u30 THE STRAIGHT STORY

ZONDAG 14 DECEMBER

15u PUDDING TARZAN
20u THE STRAIGHT STORY
22u30 LA NUIT AMÉRICAINÉ

MAANDAG 15 DECEMBER

20u INTERSTELLA 5555
22u30 ANYWAY THE WIND BLOWS

DINSDAG 16 DECEMBER

20u ANYWAY THE WIND BLOWS
22u30 THE STRAIGHT STORY

ANYWAY THE WIND BLOWS
Tom Barman / België / 2003 / 2u 07 min / Met: Natali Broods, Matthias Schoenaerts, Eric Kloock, Diane De Belder, Frank Verduyssen, e.a.

Antwerpen, begin juni. Op een broeierige vrijdag dromen acht mensen van een ander leven. Er is wind en muziek, politie en paranoia, roddel en ruzie. Er is een oud virus, een verdwaalde frisbee, een dood paard, en, dolend door de stad, een raadselachtig fenomeen genaamd Windman die de pijn van iedereen voelt maar zichzelf niet lijkt te kunnen helpen. 's Avonds wacht hen een feest... **Met ZED-programmaadviseur Eric Kloock in één van de hoofdrollen!**

INTERSTELLA 5555
Daft Punk, Kazuhisa Takenouchi & Leiji Matsumoto / Frankrijk-Japan / 2003 / 1u 8 min

Vier muzikanten van een ander melkwegstelsel worden gekidnappt door een boosaardige manager die van hen de grootste groep ter wereld wilt maken. **Een animatiemusical, gecreëerd door Daft Punk en de Japanse tekenaar Leiji Matsumoto. Deze animatiemusical was niet de eerste samenwerking met de Japanner, hij tekende eerder al de animatie in de Daft Punk-clips "One More Time", "Aerodynamic", "Digital Love" and "Harder, Better, Faster, Stronger".**

THE STRAIGHT STORY
David Lynch / VS / 1999 / 1u 52 min / Met: Richard Farnsworth, Sissy Spacek, Jane Heitz, Joseph Carpenter, Donald Wiegert, e.a.

Alvin Straight is een 73-jarige man die een rustig leven leidt in een landelijk dorpje. Wanneer zijn broer ernstig ziek wordt, besluit Alvin de geschillen tussen hem en zijn broer naast zich neer te leggen en hem na vele jaren weer op te zoeken. Hij begint aan een lange trip van honderden kilometers, enkel om zijn broer te zien. Zonder rijbewijs legt hij de hele weg af op een grasmaaiër. **Voor het eerst gaat Lynch niet op zoek naar de donkere dieptes van de menselijke ziel. The straight story is dan ook geen typische Lynch-film. Wel is het een film, gebaseerd op een waargebeurd verhaal, waarin de grote filmmaker één van zijn andere talenten toont: het portretteren van gewone mensen in al hun goedheid.**

WWW.CINEMAZED.BE

CINEMA ZED (STUK)
NAAMSESTRAAT 96
3000 LEUVEN

“Ik weet niet wat er in mijn film zit, maar ik hoop wel dat het eruit komt”

Er werd weinig ruchtbaarheid aan gegeven om de STUK-bar niet uit zijn voegen te laten barsten, maar op het openingsfeest van het kortfilmfestival was niemand minder dan Tom Barman dj van dienst. Een week later won zijn clip voor Magnus ook nog de videoclipcompetitie. De kersverse regisseur reeg erg toepasselijk fijne plaatjes vol filmmuziek aaneen en ontsnapte na zijn set niet aan een vraaggesprek met Veto, dat ongeveer op het volgende neerkwam.

Hannes Dedeurwaerder & Riet Decuyper

Tom Barman: «Muziek is erg belangrijk in een film. Niet alleen als ze aanwezig is, maar ook als ze ontbreekt. Stiltes kunnen *waan-zinnig* goed werken en zijn daarom ook muziek voor mij. Los van die bedenking zijn er natuurlijk verschillende stijlen: je hebt de typische muziek van Amerikaanse films die dient om de *boel vast te breien*, om emoties op te wekken. Daarnaast heb je bijvoorbeeld jazz, dat geweldig goed *marcheert* om een film een bepaald ritme te geven. Maar evengoed kan filmmuziek verkeerd gebruikt worden en alles kapot maken.»

Zenuwachtig

Veto: Toen ik Anyway the wind blows voor de eerste maal zag, stelde ik mij de vraag of dit niet eerder muziek was met beelden erop geplakt dan een film met een soundtrack.

Barman: «De muziek in mijn film is vooral belangrijk omdat ze past bij de mensen die ik portretteer. Zo legt de dj, gespeeld door Frank Vercruyssen, telkens muziek op die bij zijn *mood* past. Ik ben echter wel begonnen met het scenario, de muziek is er pas later bijgekomen. Het is een film, hé, niet gewoon een videoclip, zoals ik sommige mensen heb horen beweren. Daar kon ik mij heel *zenuwachtig* over maken, want ik stel me wel wat anders voor bij een videoclip, die toch vooral dient om een groep te promoten. In mijn film zitten - hoop ik - emoties, menselijkheid en humor. Maar ik geef toe dat de muziek in mijn film inderdaad een grote rol speelt. Ik vond dat dat moest, dat het gewoon paste.»

Veto: Ik vond het eerder een ervaring dan een film, in die zin een beetje vergelijkbaar met 2001: A Space Odyssey. Kan je je daarin vinden?

Barman: «Absoluut. Mijn volgende film zal zeker meer *verhaalgedreven* zijn, maar deze was inderdaad een sfeerfilm: in de verhaaltjes die zich afspelen zit immers weinig dramatische spanning. Er gebeuren gewoon dingen en tien seconden later zijn die voorbij en gebeurt er weer iets anders. Ik heb gewoon enkele personages gekozen en ook die en die dialogen, en vervolgens heb ik geregistreerd wat er gebeurt. Op dat gebied wou ik het echt sec houden. Ik heb er met andere woorden niet veel over nagedacht. Het is te zeggen: ik heb er wel veel over nagedacht, in die zin dat ik twee jaar aan het scenario heb geschreven, maar ik stond niet stil bij het feit waarom ik

zeiden dat *het onder hun vel was gekropen*, en dat was waarschijnlijk waar het mij om te doen was.»

IJdelheid

Veto: Je hebt een groep die dEUS heet, een project dat je Magnus noemt en het laatste shot van je film is een diamant met daaronder 'cut in Antwerp'. Zijn dat vormen van ijdelheid?

Barman: «Goh, toen de naam dEUS ontstond, was ik 19 en deed ik Latijn-Griekse, dus de oorsprong van die naam moet je niet te ver gaan zoeken. Magnus is een woord dat bij dEUS aanleunt en tegelijk iets zegt over mijn

eenmaal de diamantstad en 'cut' betekent 'monteren'. Misschien is het inderdaad een knipoogje, maar ik heb daar niet bij stilgestaan. Die posters hingen nu eenmaal in Antwerpen en ik vond dat een beeld dat ik niet kon laten liggen. Het leek me gewoon leuk om daarmee de film te eindigen. Maar ik geef toe dat het niet bescheiden is.»

Negatief

Veto: Ondanks het feit dat dit je debuutfilm was, zeiden velen nog voor hij in de zalen speelde dat het een 'typische Tom - Barmanfilm' zou worden. Heeft dat je gestoord?

Barman: «Dat klinkt natuurlijk wel wat negatief, maar ik heb er geen problemen mee, het hield mij niet bezig. Het hoort erbij en bovendien: wat bedoelt men er eigenlijk mee? Mijn volgende film zal óók een typische Tom-Barmanfilm zijn, maar dan anders.»

«Kijk, ik heb al veel interviews gegeven, en op den duur wordt al dat *gegraaf* en *geanalyseer* me wel een beetje te veel, want zo kan je niets meer onbewust doen. Ik werk liefst zo persoonlijk mogelijk en dan wordt het inderdaad waarschijnlijk typisch 'ik'. Trouwens, ik maak liever de nieuwste 'Tom-Barmanfilm' dan de nieuwste 'Jan-Verheyenfilm'. Dat moet Jan Verheyen zelf maar doen.»

Veto: De zaak Alzheimer is een politiefilm, Verder dan de maan een veredelde boerenfilm. Hoe zou je Anyway the wind blows definiëren?

Barman: «De mooiste omschrijving kwam van collegaregisseur Guy Lee Theys (onder meer van Kassablanca, hd), die het een 'film fleuve' noemde, een film die vloeit. Hij begint ergens

en eindigt ergens, en hopelijk komt daar veel voor en veel na. Ik vind 'film fleuve' de beste omschrijving.»

Veto: Misschien nog heel even proberen: wie is de Windman?

Barman: «De Windman is het mysterie. Maar eigenlijk mag ik daar niets over zeggen.»

Anyway the wind blows wordt door Cinema ZED hernomen op 10, 12, 15 en 16 december

bepaalde dingen liet gebeuren.»

Veto: Dat is ergens wel gedurfd: een debuutfilm zonder plot.

Barman: «Natuurlijk wil ik wel iets vertellen, maar niet 'jongen ontmoet meisje' en wat daarbij komt kijken. Ik hoop dat er ergens een verhaal in zit, dat er iets uit spreekt. Iets waarvan ik niet weet dat ik het erin heb gestopt, maar wel hoop dat het eruit komt.»

«De kijker kan door dat gebrek aan plot natuurlijk naar huis gaan en zich afvragen 'bon, wat heb ik nu gezien?'. Het mooiste compliment kwam echter van mensen die

Scandinavische oorsprong: heel veel van mijn neven heten Magnus, hetgeen in Scandinavië een veel voorkomende naam is, een beetje zoals 'Jan' bij ons.»

«IJdelheid (*denkt na*). Natuurlijk ben ik ijdel, maar je moet die verwijzingen met een korreltje zout nemen. Ik bedoel, Jim Kerr vindt van zichzelf dat hij een 'simple mind' is, terwijl Prince... Oei nee, die heet echt zo. Een naam is uiteindelijk maar een naam, hé. Magnus paste gewoon goed bij de muziek die we wilden maken.»

«Wat die diamant betreft: Antwerpen is nu

PRIJSUITREIKING KORTFILMFESTIVAL

Beladen thema's vallen in de prijzen

Zaterdagavond mochten de winnaars van de negende editie van het Kortfilmfestival hun prijzen in ontvangst nemen. Al waren er wel luchtige momenten, het merendeel van de winnende filmmakers beet zich vast in serieuze onderwerpen.

Kurt Smeets

Met mijter en staf verwelkomde Nic Balthazar een zaal vol gonzende hartjes en klamme handjes. De sint genoot duidelijk van zijn rol, want met het nodige cynisme zei hij dat hij slechts acht verrassingen mocht uitdelen. Acht prijzen voor honderd kortfilms: dat zijn meer traantjes dan pleziertjes. Voor vijf van die prijzen mochten zijn *publiekspieten* de roe hanteren, het overige lekkers werd uitgedeeld door de *jurypieten*.

Debuut

Algemeen coördinator Johan Van Schaeren vertelde dat deze editie meer studenten bereikte dan ooit tevoren, hetgeen later op de avond nog eens dik in de verf werd gezet

tijdens de slotuif. Zonder de *guest-dj* — niemand minder dan Discobar Galaxie — op voorhand te verklappen, raakte het Stukcafé stampvol.

Datzelfde publiek bestempelde *Like you see* van Evelien Hoedekie als beste animatiefilm. Haar werk draait rond een dronken man die zijn realiteitszin voelt vervloeien met zijn fantasie. En als mannen in realiteit al zo vaak aan dat drieletterwoord denken, kan je begrijpen dat deze prent je zinnen op hol doet slaan. Het beste Vlaamse debuut schreef de jury op naam van Ian Swerts die in *The return of the 50 foot woman* in heuse *King Kongstijl* de confrontatie toont tussen een vrouw die plots een reus wordt en haar man die net vreemd ging. Het plot klinkt al even hilarisch als de productie ervan: op drie nachten tijd werd de film ingeblikt!

Kwinkslag

Josephine van Joël Vanhoebrouck werd als beste Vlaamse kortfilm bekroond met een dienstencheque ter waarde van 10.000 euro. Er valt wat te verdienen met de belevenissen in de inkomhal van een appartementsgebouw. Publiekslieveling was een parodie op de B-film: *A love story in B-minor* van Lef Desseyn. In de Europese competitie verkozen de kijkers *United we stand* waarin de Noor Hans

Petter Moland op luchtige wijze en met een politieke kwinkslag, het tragische lot van een groep gepensioneerde mannen filmt. Terwijl ze vastberaden de Internationale aanheffen, zakken ze dieper en dieper in een gevaarlijk moeras. Volgend jaar te zien op Canvas!

Indrukwekkend waren de film die de jury verkoos als beste Europese kortfilm en de Vlaamse documentaire die door het publiek werd beloond. In *Love or leave me alone* bracht de Brit Duane Hopkins het relaas van een jongen en een meisje die hun eerste stappen wagen in het doolhof van de liefde. Zeer beklappend toont de film hoe verliefd ze wel zijn, maar hoe elk van hen de durf mist om zich kwetsbaar op te stellen waardoor ze stukje bij beetje zonder het zelf te willen koppig van elkaar weg groeien.

Het andere juweeltje dient minister-presidenten van antwoord die beweren dat we in een cultuur leven waar de middelmaat norm geworden is. Een tuinbouwersfamilie, die symbool staat voor vele andere zelfstandigen volgens cineast Fien Cerfontaine, moet onder druk van ouders en schoonouders voortdurend presteren tot zij en hun gezin er zelf aan ten onder gaan. Een staaltje Vlaamse kleinburgerlijkheid met een norm waarvan je vanbuiten niet goed ziet hoeveel kwaad hij vanbinnen doet. *Moeder, waarom werken wij?*

Het Elixir

episode 11

WAT VOORAFGING: Nico heeft een brief gekregen van Nonkel Door. In de eerste brief staat dat hij hoopt dat Nico de formule nog heeft. Omdat dat het geval is, mag hij ook de tweede brief lezen en zal hij te weten komen waarvoor de sleutel die bij de brief zit, dient. Maar misschien is niet iedereen daar even enthousiast om.

Lieve Nicolaas,

Als je deze brief leest, betekent het dat je het kistje hebt gevonden. Ik vertrouw erop dat je anders deze brief niet leest. De sleutel die ik mee in deze envelop zal steken, is uitermate belangrijk. Laat hem niet verloren gaan.

Wat in het kistje stak, is een formule. Ik weet dat je waarschijnlijk, bij de eerste aanblik, niet wijzer bent geworden uit de formule. Misschien ligt hij nu ergens op een zolderkamertje of ben je hem kwijtgeraakt. Dat zou vreselijk zijn. Ook dan moet ik je vragen om niet meer verder te lezen. Als dat niet het geval is, maak je mij een gelukkig man.

Mocht de formule toch nog in je bezit zijn, dan is de volgende boodschap zeer belangrijk. Jaren geleden, zelfs jaren voor ik bij jullie introk, is de formule in mijn handen terecht gekomen. In het begin geloofde ik niet in wat ik erover te weten was gekomen, maar met de jaren is mijn geloof gesterkt dat het niet allemaal een sprookje is.

Het is beter om meteen te vertellen waar het allemaal om draait. De formule is een recept voor een levenselixir. Wanneer de formule nauwgezet gevolgd wordt, zou het resultaat een helend en levensverlengend effect hebben. Ik heb zelf geprobeerd om het elixir te maken, eerst in een professioneel laboratorium, jaren later op meer amateuristische wijze. Het resultaat van mijn pogingen en mijn verslagen erover zijn te vinden in een kluis, de coördinaten hiervan vind je op een bijgevoegd kaartje.

Voor je echter naar de kluis rent, moet ik je nog enkele dingen vertellen. Ik wil je waarschuwen. Het elixir, of wat ik ervan gemaakt heb, is niet bedoeld voor gebruik. Het is nooit mijn bedoeling geweest om het elixir werkelijk te gebruiken. De menselijke kennis is te beperkt en de geest te belust op macht om er werkelijk een mogelijkheid in te zien. Ik heb jarenlang een gevecht moeten leveren tegen mezelf om het elixir niet toe te passen. Ik vraag je, neen, ik smee je om niet dezelfde fout te maken als ik. Probeer een betrouwbare figuur te vinden die je kan helpen met het maken van het elixir of het ontleden van mijn mengsel. Als ik je hierin raad mag geven, de collega's waarmee ik vroeger heb samengewerkt kunnen je hierbij helpen. Hun namen zijn ook bekend bij de notaris, je kunt ze daar opvragen. Ik vertrouw hen en ik vertrouw jou.

Het elixir kan een mogelijke oplossing zijn voor vele vreselijke ziektes of misschien kunnen we een aantal samenstellingen ervan toetsen aan de werkelijkheid. Ze houdt een schat aan informatie in.

Maar nogmaals wil ik benadrukken dat je in geen geval het elixir mag gebruiken. Ik weet niet wat je gestudeerd hebt of welke opleiding je hebt gevolgd, maar geen enkele is voldoende om het elixir onder controle te houden. Je zal ook aan andere demonen moeten weerstaan. Het elixir verschaft de mens macht over ziekte en gezondheid, leven en dood, een macht die hem niet gegund is. Eigen jezelf deze macht niet toe. Misschien klinkt dit alles als een donderpreek en dat is het inderdaad. Ik wil je niet opzadelen met demonen en fantomen, maar een waarschuwing is hier wel op zijn plaats.

Ik hoop dat je mijn bezorgdheid begrijpt, zowel over het belang van het elixir als van zijn gevaar. Ik groet je, in alle liefde en ik hoop dat je de wereld kan verrijken.

*Met de beste groeten,
Isidoor Van Nieuwenhuize*

Nico liet de brief op zijn schoot zakken. Nonkel Door had het elixir gemaakt, hij had het zelf geprobeerd en hij had met dezelfde vragen gezeten als hij nu. Hij raadde hem

zelfs aan verder te gaan in zijn zoektocht, hij had zelfs Nuyens een betrouwbare compagnon genoemd. Dat betekende dat er al één antwoord was gegeven: dat het goed was wat hij deed. Ze mochten nu niet ophouden. Misschien was Nonkel Door geen bezitter van de kennis over goed en kwaad, maar hij had ten minste dezelfde stappen ondernomen als Nico nu had genomen en van plan was te nemen. Meer nog: het elixir bestond. Ze moesten dus niet op zoek naar één of ander laboratorium of naar een middel om het elixir te brouwen.

De brief bevatte geweldig nieuws en Nico moest zich inhouden om niet onmiddellijk naar Inge te lopen, haar op te nemen en haar te zoenen om nooit meer op te houden. In plaats daarvan zocht hij naar de draagbare telefoon en toetste het telefoonnummer van Paul Nuyens in.

Ze hadden in de week afgesproken. Nico had het als lunchpauze kunnen verkopen bij zijn baas. Nuyens had de plaats bepaald: een klein etablissement, in de buurt van het ziekenhuis. Zijn dochter was opgenomen na een ongeluk met haar fiets. Ze lag sindsdien in het ziekenhuis en hij wilde liever niet te ver van haar verwijderd zijn. Hij woonde bij haar in en met zijn schoonzoon had hij een regeling om bij haar bed de wacht te houden, tot ze beter werd. Hij zat nerveus aan de folie van een koekje te friemelen, toen Nico binnenkwam.

"Ik ben blij je te zien," begroette Nuyens hem, maar Nico kon van zijn gezicht lezen dat Nuyens veel liever bij zijn dochter was gebleven. Misschien kon het nieuws dat hij bracht terug wat vreugde in het leven van de man brengen. "Je zei me aan de telefoon dat je goed nieuws had."

"Inderdaad," antwoordde Nico, "Ik ben naar de notaris van Nonkel Door gegaan. Hij heeft me een brief nagelaten en een sleutel." Nico zweeg, hij had zin om Nuyens terug te geven wat hij vorige keer had moeten doorstaan: op cruciale momenten zwijgen.

"Wat stond erin?" Nuyens ging op het puntje van zijn stoel zitten en keek Nico doordringend aan. De man kon ook niet meer tegen de nieuwsgierigheid.

"Ten eerste: het elixir bestaat! Ik heb de sleutel van de kluis waar hij het elixir bewaarde. Ten tweede: hij wil dat wij tweeën er verder mee doorgaan. Hij vraagt ons om het niet op te geven, om het elixir niet verloren te laten gaan. We zijn goed bezig! Nonkel Door moedigt ons aan."

Nuyens leunde achterover tegen de leuning van de stoel. Hij leek in gedachten verzonken en helemaal niet zo enthousiast als Nico was geweest toen hij de brief voor de eerste keer las. Zelfs niet eens zo enthousiast als Nico nu was.

"Wat is er?" vroeg Nico.

"Het is goed nieuws, dat wel, maar..."

"We kunnen nu niet stoppen. We moeten doorgaan. Ben jij niet nieuwsgierig? Een paar weken geleden heb jij mij overtuigd. Wat is er dan nu?"

Nuyens stond recht, draaide zijn rug naar Nico toe en zuchtte. Nico begon het behoorlijk lastig te vinden. De man was vorige keer even opgewonden geweest als hij en nu kreeg hij schrik? Nu begon het pas! Nu zouden ze eindelijk iets kunnen doen! Waarom wilde Nuyens nu plots niet meer? "Ik zeg niet dat we het elixir gaan uittesten ofzo," probeerde Nico om Nuyens terug te laten zitten, "We zouden het kunnen onderzoeken. Maar jij bent wel de wetenschapper, dus ik heb jou wel nodig. We zouden het kunnen... God, ik weet het niet, maar vind je het niet fantastisch wat we nu in handen hebben? Nonkel Door heeft er heel zijn leven aan gewerkt en nu is het onze tijd, begrijp je dat dan niet?"

Nuyens draaide zich terug om en bekeek Nico doordringend. Hij leunde naar

voren, steunend op zijn vlakke handen op de rand van de tafel. "Het is mijn dochter... Ik wil dat ze beter wordt en dat is eigenlijk het enige waar ik aan kan denken. Je mag doen wat je wil en hou me maar op de hoogte, maar voorlopig wil ik enkel bij mijn dochter zijn."

Het bleef even stil tussen de twee mannen. Nico kon van het gezicht van Nuyens aflezen hoe moe die wel was, hoe graag die één rustige nacht zou hebben. Hoe lang zou hij al wakker zijn, uit angst om het moment te missen waarop zijn dochter beter werd? Nico knikte ten slotte. Hij begreep het wel. Bovendien had hij toch niets aan Nuyens zolang zijn dochter in het ziekenhuis lag. Hij zou niet geconcentreerd zijn.

Ze spraken af dat Nico het elixir ging ophalen uit de kluis en verder niets meer ondernam. Nuyens zou Nico wel bellen zodra zijn dochter aan de beterhand was. Het zou waarschijnlijk toch maar eventjes duren.

Henrica'h

Een aflevering gemist?

Niet erg.

Je vindt alle voorgaande episodes op

www.veto.be

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Organiseer je iets??

Kondig het gratis aan in de

e-Nieuwsbrief

<http://www.kuleuven.ac.be/nieuwsbrief>

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Boetiek K.U.Leuven

K.U.LEUVEN GESIGNEERDE ARTIKELEN

Sportkledij, pennensets, sleutelhangers, paraplu's, enz.

OUDE MARKT 13

Open op werkdagen van 10-12u en 14-16u.

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Organiseer je iets??

Stop het gratis in de database

Agenda K.U.Leuven

<http://agenda.kuleuven.be>

Veto
's-Meiersstraat 5
3000 Leuven

Tel 016/22.44.38
Fax 016/22.01.03
e-mail: veto@veto.be

Jaargang 30
Nummer 11
8 december 2003

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofredacteur:
Kris Malefason

Redactiesecretaris en V.U.:
Joris Beckers

Redactie:
Pieter Baert, Ben Deboeck, Laurens De Koster, Kurt Smeets en Hanne Vermeiren.

Medewerkers:
Pieter Baert, Joris Beckers, Ben Deboeck, Riet Decuyper, Hannes Dedeurwaerder, Dries De Smet, Laurens De Koster, Maarten Hermans, Sieghild Lacoere, Ruben Lecoock, Thomas Leys, Herman Loos, Kris Malefason, Evie Ruymbeke, Kurt Smeets, Yves Stox (UP), Ton van Weel Jr., Sven Vannecke en Hanne Vermeiren.

Doka:
Pieter Baert

Cartoon:
Sh3Ll4C

DTP:
Joris Beckers, Ben Deboeck, Laurens De Koster, Thomas Leys en Kris Malefason.

Eindredactie:
Laurens De Koster en Kurt Smeets.

Internet:
www.veto.be

Nieuwsgroep:
kotnet.veto

Publiciteit:
Alfaset cvba - Leen Cuypers
alfaset@chello.be
016/22.04.66

Drukkerij:
Kempeland (Herentals)

Oplage:
9000 exemplaren

ISSN-nummer:
0773-5162

Abonnementen
Binnenland: 10 euro
Buitenland: 25 euro
Overschrijven op rekeningnummer:
001-0959719-77

Redactievergadering iedere vrijdag-namiddag om 16 uur. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, lay-out, Internet, geurvetters...) zijn steeds welkom op de redactievergadering of op het redactieadres.

ALFA

• 10/12 om 20.00 u: Lezing prof. Willems over Deir El Barsha.

APOLLOON

• 11/12 om 23.00 u: Pumba-TD (Rumba).

EOOS

• 10/12 om 20.00 u: Gratis film 'Amen' (MSI 00.28).
• 11/12 om 18.00 u: Tentoonstelling: 'Venus Ontsluierd' (Paleis voor Schone Kunsten), afspraak aan het station om 18u15.

FARMA

• 10/12 om 22.00 u: Kerst-TD (Waaiberg).

LBK

• 08/12 om 22.00 u: House Nation met Buscemi, Raoul, e.a. (Musicafé).

MEDICA

• 11/12 om 22.00 u: Beurs-avond (Doc's).

Psychologische kring

• 10/12 om 20.30 u: Kerstcantus (Pavlov).

The Voice

• 15/12 Holiday Issue verschijnt.

VRG

• 09/12 om 20.00 u: Welsprekendheidstornooi (PDS), voorverkoop van 4 euro op het VRG-secretariaat.

VTK

• 11/12 om 20.30 u: Booze & Blues (Waaiberg).

Veto geeft drie duotickets weg voor
Janez Detd op 18 december!
Mail als de bliksem naar alfaset@loko.be
Je kan meedoen tot donderdag 13 uur.

Beste drukker,

deze advertentie
(12.5cm breed
19.5cm hoog)
werd aangeleverd door
Thomas Cook
(Margriet Deblock
09/2484773 of)
per ISDN
(dezelfde als de vorige weken,
gedateerd 3 oktober)

MUZIEKCENTRUM HET DEPOT

A NEW CARRIER FOR MUSIC

CONVERSE ★ TOUR

THURSDAY 18.12

JANEZ DETD.

THE APERS

GREEN LIZARD

SILO LEUVEN // DOORS: 19.00
TICKETS: 10 EUR // 12 EUR
PRE-SALES: BILBO // JJ RECORDS

WWW.HETDEPOT.BE

“Ik heb mijn vader nooit expliciet gezegd dat ik in het presidium zat”

Romania is klein, actief en vooral een leuke springlevende bende, als we le chef mogen geloven. Die zit er trouwens opgewekt en blij bij. En waar het hart van vol is, loopt de mond van over. Een gesprek met de laatste échte Romaniapreses.

Evie Ruymbeke

Veto: Heeft het presesschap invloed op je gezondheid?

Tom Pierré: «Jazeker, roken bijvoorbeeld is er zeker meer bijgekomen. Vroeger rookte ik eerder sporadisch, maar nu veel meer. Op gebied van eten maak ik handig gebruik van het feit dat ik als preses één keer per week gratis mag eten in de McDonald's. En ja, slapen... Nu kan ik eindelijk terug een beetje fatsoenlijk slapen maar tot twee weken geleden — tot en met de Romaniafeestweek — was dat eigenlijk niet mogelijk.»

Veto: Over hoeveel uur spreken we dan?

Tom: «Dat varieerde, soms zes uur, dan drie uur, dan al eens elf uur, vooral in het weekend (lacht). Ik ben nog nooit echt gecrasht. Wel al overslapen, elke student herkent het wel: je moet naar de les en plots word je wakker en ontdek je dat je niks gehoord hebt van de wekker... (lacht)»

Veto: Vind je dat de preses een voorbeeldfunctie heeft en stipt de lessen moet bijwonen?

Tom: «Zelfs als preses maak ik eigenlijk keuzes tussen bepaalde lessen om die zoveel mogelijk te volgen. Naar de andere ga ik dan eigenlijk nauwelijks. Een voorbeeldfunctie heeft een preses op dat gebied volgens mij niet. Gewoon omdat aan de universiteit iedereen zijn eigen keuzes maakt over

“Noem me Tom of maat of iets dergelijks”

al dan niet naar de les gaan. Als de Romaniastudenten mijn voorbeeld zouden volgen, zou het niet zo mooi zijn. De aula's zouden er maar leeg uitzien.»

Veto: Wat vind je de mooie en minder mooie kanten van het presesschap?

Tom: «De mooiste kant is natuurlijk het sociale aspect. Als ik me niet goed voel en ik kom ineens op een plek waar mensen zijn, staat de smile terug op mijn gezicht. Nog een mooie kant is dat je heel veel nieuwe vrienden maakt en natuurlijk ook de vriendschap van het presidium. (pretoogjes) Ongelofelijk schoon presidium dit jaar! Ik heb écht niets te klagen over de mensen binnen het presidium.»

«Je leert ook vanalles bij. Interessant is ook het contrast; als eerstekanner ga je naar de les, je haalt je cursus op bij de cursusdienst, je studeert, je gaat uit... zonder dat je eigenlijk weet hoe dat allemaal in elkaar zit. Als preses echter, kom je in contact met de manier waarop zo'n cursusdienst wordt georganiseerd, de faculteitsraad, het POC, dan zie je hoe onderwijswerkgroepen werken, je leert hoe je fuiven, evenementen en reizen naar het buitenland moet organiseren. In eerste kan lijkt dat allemaal een zodanige evidentie, je zet gewoon je naam op een lijst, en pas nu zie je wat er allemaal bij komt kijken.»

Meneer

Veto: Is dat allemaal te combineren met een relatie?

Tom: «Dat is zeker te combineren met een relatie! Sinds het einde van de feestweek heb ik terug veel tijd voor mijn lief en we moeten niks meer écht op voorhand plannen. Daarvoor moesten we dat echt wel in onze agenda's inpassen. We konden niet anders dan rekening houden met het Romaniapresidium. Mijn lief zit er zelf ook in. We zien mekaar dus wel veel, maar ook niet veel. We zijn dan bijvoorbeeld met heel het presidium tesamen op een activiteit, maar dan doen we vaak verschillende dingen.»

Veto: Vergroot het presesschap de erotische uitstraling?

Tom: «Nee, eigenlijk nog geen last van gehad. Het leuke aan Romania is dat het een kleine kring is, vrij gemoedelijk in vergelijking met de heel grote kringen. Je leert vrij snel heel veel mensen kennen, maar van erotische uitstraling

heb ik nog niet veel gemerkt. Hoewel... (denkt na) In het begin kreeg in mails van eerstekanners met 'Geachte meneer de preses' of die me begroetten met 'Dag meneer de preses' als ik ze tegenkwam in de gangen, het eerste wat ik dan altijd zei was: 'Het is ofwel 'Tom' ofwel 'maat' of één van die woorden. Er is één eerstekannertje, maar dat is zeker niet voor de erotische uitstraling maar gewoon om plezant te doen, die me altijd aanspreekt met 'meneer de preses' met daaropvolgend steeds heel wat gegiechel.»

Gouden

Veto: Is het presidium belangrijk voor de gewone student?

Tom: «Ik denk wel dat het belangrijk is. Het is zeker zo dat de studenten minder actief zijn dan drie jaar geleden. Een belangrijke factor daarin zijn de semex. Presidia zijn zeker nog van belang binnen het studentenleven, ook binnen Romaanse. Romania organiseert reizen, waarbij we dit jaar voor Barcelona aan een recordaantal inschrijvingen zitten. We organiseren ook culturele activiteiten waarvoor we nog altijd heel wat studenten kunnen warm maken. Ook op de

(foto: Pieter Baert)

meer traditionele activiteiten zoals fuiven en cantussen, zijn ze altijd met velen. Verder hebben we ook typische Romania-klassiekers zoals de Schlagercantus, dat is een echte topper. (trots) Dat is schitterend. Daar krijg je ook het meeste voldoening van: je krijgt leuke reacties en dat doet echt wel goed. Dan merk je zelf dat de studenten het tof vinden dat er een presidium is, dat eigenlijk mee het studentenleven draaiende houdt. Ook proberen we wat nieuwe activiteiten op de agenda te zetten. We gaan bijvoorbeeld proberen om met Romania naar Aqualibi te gaan. Dat is een nieuwe activiteit die we moeten uittesten en waarvan we hopen dat er veel respons op komt.»

Veto: Hoe reageerden je ouders en vrienden toen je hen op de hoogte bracht dat je preses zou worden?

Tom: «(lacht)Er zijn eigenlijk drie categorieën: vrienden in Leuven, een hechte vriendengroep thuis en mijn ouders. Mijn moeder vond het heel tof, die zei meteen: 'Je kunt daar veel uit leren'. Ze vroeg echter één ding: respect voor haar gouden regel: als je er maar door bent! Ik heb namelijk vijf jaar gekregen om te studeren en daar ik in eerste kan biste, kan ik me niet permitteren een steek te laten vallen. Mijn vader is altijd tegen het presidium geweest, ik heb hem voorgaande jaren dan ook nooit expliciet gezegd dat ik in het presidium zat. Ik liet af en toe vallen 'dat ik wel eens

tapte' en daar was hij altijd tegen. In de zomer zei ik dat ik dit academiejaar preses zou worden en wonder boven wonder kreeg ik opeens een heel positieve reactie in de zin van: 'Je gaat dat goed doen en dat is een geweldige levenservaring'. Alles kwam er opeens tegenovergesteld uit! (lacht) De vrienden in Leuven vonden dat plezant, die hebben gezegd dat ze in me geloofden en hebben me zeker gemotiveerd om preses te worden. De vrienden thuis waren ook enthousiast en daar maak je leuke dingen mee. Sommigen wisten niet wat een presidium inhield... We kwamen dan in de fakbar met z'n allen en dan bestelden ze zes pinten. Ze verwachtten dan — omdat ik preses ben — dat ik hen zou trakteren, want 'een preses hoeft toch niets te betalen!' (hilariteit) Die vrienden thuis ken ik natuurlijk al lang. Ik had dat zelf in eerste kan ook wel van 'oh, de

“Als ze allemaal mijn voorbeeld zouden volgen, zouden de aula's er maar leeg uitzien”

preses, die staat op een sokkel, die weet alles', maar die vrienden van thuis relativiseren dat sterker.»

Veto: Wie heeft je overhaald preses te worden?

Tom: «De eerste keer dat ik als preses gevraagd werd was twee jaar geleden, maar dat heb ik geweigerd want tweede kan is in Romaanse het zwaarste jaar. Vorig jaar was er geen kandidaat-preses en ik heb dan zelf voorgesteld om voorlopig voorzitter te worden van het opkomend presidium (met bloemrijke naam 'Quel Bordel', er) en uiteindelijk heeft die groep mij overhaald. (trots) Deze ploeg is echt een heel goeie groep, een fijne ploeg met toffe mensen. Ik voelde echt van het eerste moment: 'Dit klikt!' Het is erg leuk dat je dat vertrouwen krijgt voor je bezig bent.»

Pijltjes

Veto: Zijn er dingen waarvan je dacht dat je ze nooit meer zou moeten doen?

Tom: «Ik had eigenlijk gedacht dat ik niet steeds elke opkuis tot het einde zou moeten meedoen. We hebben echter een klein, maar actief presidium en de moeilijkste shift om op te vullen is natuurlijk de opkuis. Dus ik ben er eigenlijk maar één keer in geslaagd mij aan die taak te onttrekken en dan nog ben ik tot het einde gebleven en heb ik uiteindelijk een borstel vastgepakt. Zonder te klagen natuurlijk! Wat ik zeker niet verwacht had, was dat we met een paar andere presessen van Letteren naar de decaan van onze faculteit konden stappen met een nota. Ik had niet verwacht dat ik ooit nog eens in dat chique bureau terecht zou komen.»

Veto: Wat zou je aan de universiteit veranderen als je kon?

Tom: «Goh... Daar zou ik eigenlijk eens langer over moeten nadenken... (denkt na) Binnen Romaanse zou ik een aantal lessen veranderen, omdat sommigen me niet nuttig lijken. Binnen de universiteit eigenlijk niets, al ga ik akkoord met wat Kris, de preses van Ekonomika, zei. Het organigram van de unief is veel te ingewikkeld, de structuur is zeer complex. Door het presesschap leer je dat wat kennen, maar toch. Het organigram van LOKO, daar kan je totaal niet meer aan uit, VVS, AV, GAV. Al die pijltjes en stippelijntjes en kringetjes en vierkantjes. Da's één warboel, een web van inspraak, overlappendingen, directe inspraak, onrechtstreekse inspraak, vertegenwoordiging. Daar kan zelfs ik totaal niet meer aan uit.»

Veto: Heb je als preses meer macht dan een gewone student?

Tom: «Echte macht komt er binnen Romaanse niet bij kijken. Wel meer invloed; er waren bijvoorbeeld veel klachten over de examenregeling van eerste licentie, mijn eigen jaar, en ik kon dan een lid van de Academische Raad spreken. Er was met andere woorden onmiddellijke respons.»

Vraag voor de volgende preses: Heb je je macht/invloed al eens misbruikt voor persoonlijke doeleinden?